

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Na tleh?

Klerikalizem na Slovenskem je dovršil svojo zmagoslavno pot. Vzel je zadnjo „trdnjavo liberalizma“ na Slovenskem: pri volitvah v goriški deželni zbor so klerikalci vrgli ob tla združeno napredno in agrarno stranko in so tako po celem Slovenskem politični gospodarji. „Gorenjec“ v Kranju je posvetil temu dejstvu sledeče lepo razmišljanje:

Za klerikalce ugodni izid deželno-zborskih volitev na slovenskem Goriškem je tudi naše klerikalce do onemoglosti opojil. Vpijejo o „zmagi“ krščanskega slovenskega ljudstva, in kakor vedno, prorokujejo vnovič pogin slovenski napredni stranki. To so sicer že zdavno pokopali, toda uganjka ostane še nerešena, kako ti vražji liberalci, kot po klerikalni volji že zdavno trohneli mrličji še vedno tako čilo žive, tako čvrsto stoje zagobjeni med klerikalnimi kladami, da treba klerikalcem šteti tisočake in tisočake za agitacijo in odkupljenje volilnih glasov, da treba oskruniti hišo božjo, treba lahkovernemu ljudstvu groziti z gromom in peklom, treba ga siloma kot vola na semenj gnati na voliše, treba slepariti z glasovnicami, kratka, treba zatajiti ne samo krščanstvo v srcu, vest v duši, ampak celo človeka v sebi, pa postati pravcato podlo živinče. En sam podivjani bik zadostuje, da požene 100 ljudi v beg, včasih je en sam tolovaj držal v strahu celo mesto, en sam stekel

pes okolje nešteto drugih, en sam zbesneli norec zakolje več ljudi — vendar: ali je to zmaga? Priznamo, posebno nežen ta primerljaj ni, ampak nasproti početju naših brezvestnih klerikalcev je še prefin, glavno pa, da odgovarja dejanskemu razmerju. „Zmaga?“ Povejte, nad kom pa ste pravzaprav „zmagali“, če ne nad živimi „liberalci“? ali ste mar postali že hijene in izkopujete mrličje iz grobov, pa se sedaj veselite, koliko mrličev ste „premagali“? „Zmaga?“ S čim pa? Z denarjem in zlorabo duhovske oblasti, z oskrunjenjem vere. Da nimate od ljudstva izžetega denarja, da nimate izpovednic, prižnic in v njih in na njih brezverskih lažljivih groženj na razpolago, mi bi radi videli, kakšna bi bila ta vaša „zmaga“ potem, ko bi se morali s tistimi sredstvi podati na volilno bojišče, kakor mi, ki nimamo ne cerkev, ne duhovske oblasti na razpolago. Vsak pošten človek, ki ima količkaj vere, količkaj vesti v sebi, mora priznati, da klerikalci nimajo pravice govoriti o zmagi, kakor jo izvojuje eden izmed dveh z enakim orožjem se borečih nasprotnikov.

Sicer pa je prav tako. Le delajte še naprej tako kakor ste pričeli; to je najbližja pot do Vaše lastne pogube. Ne še kmalu, vendar poprej, kakor Vi mislite, pride čas, ko bo tisto Vaše „krščansko“ ljudstvo izpregledalo, ko se bo slehern kmet in delavec zavedal, da, če je duhovnik res Kristov namestnik, mora živeti tako, kakor je

Krist učil; in če je res cerkev hiša božja, ne sme ta hiša božja postati hram za politične hujskarije, ampak mora služiti zgolj namenu, za katerega je posvečena. In dalje je tudi prav, da nas smatrajo za prazne ničle, za trohnele mrličje. Ne samo, da jih pustimo v ti veri — druge razen za dobro jesti in piti že tako nimajo — ampak dajmo jim prilike, da se nam ne bodo kdaj predačasno — izneverili. Bolj kot slej hitimo z združenimi močmi na delo, črne pogrebce pa, ki so nas že tolikrat brezvspešno pokoravali, pustimo, da „korakajo dalje kakor po železnem zakonu narave.“

Železni zakon narave pa je bil in ostane vedno ta, da vsakdo, ko je dosegel višino strmece, mora navzdol! In tak zakon bodo poizkusili tudi klerikalci kot sedanji gospodarji dežele. Pustimo jih! Čim hitreje se pomičejo proti višku, tem prej se bodo strmo-glavili po strmini navzdol. Če rečemo, pustimo jih, s tem še ni rečeno, počakajmo brezdelno tega trenutka. Ne, ravno nasprotno! Že zdaj začnimo! Pot trasirajmo klerikalni težaki, naše delo bodi, da to pot kultiviramo, jo dobro utrdimo navzgoraj in navzdol, oskrbimo si pa tudi varna zavetja ob njej za vse poznejše napade, za vse poznejše čase. Kar je onemoglih delavcev med nami, v pokoj ž njimi, kar je lenuhov, proč ž njimi! Treba nam čilih, čvrstih moči, treba izkušenih vodnikov prvorbiteljev, treba preropenja in združenja vseh narodno-zavednih elementov

iz vseh obmejnih dežel v dosego glavnega cilja: vsi in vse za narod, vsi ene misli, enega srca!

Padec Goriške bodi svarilen klic vsem tistim, ki doslej niso hoteli verjeti, da je razumništvo brez ožjega stiska z narodom truplo brez duše. Zatorej venkaj med narod! Poučujte ga, organizirajte ga! Prvo delo bodi: ustanovitev „Vseslovenske narodne stranke“. Le tako si iz padca Goriške vsi narodnjaki zaslužimo našo zmago, našo bodočnost!

Uvedba vinarstva na šentjurski kmetijski šoli.

Predlog dež. posl. dr. Kukovca za izpolnjenje kmetijske šole v Št. Jurju ob Juž. žel.

Z ustanovitvijo kmetijske šole v Št. Jurju ob J. ž. se je deloma zadostilo živahno občuteni potrebi na Sp. Štajerskem. Avtonomne korporacije in zasebni zavodi tekmujejo s podporami za bodoče gojence zavoda, da bi na ta način pripomogli istemu do blagodejnega razvoja v prid domačemu kmetijstvu. Splošno pa vlada veliko razočaranje, da ne odgovarja zavod po svoji sedanji ureditvi in učnemu načrtu dejstvu, da je Sp. Štajerska v prvi vrsti vinorodna dežela. Želja, da bi se upeljalo vinarstvo na kmetijski šoli v Št. Jurju ob J. ž., je tedaj splošna. Stavim predlog, deželni zbor skleni: Deželnemu odboru se nalaga, da stori primerne korake za izpolnjenje kme-

LISTEK.

Anička.

Spisal Tilen Levec.

Za polno obloženimi mizami so sedeli svatje in se gostili. V kotu za pečjo se je glasila kričeča harmonika in nekaj parov se je vrtelo z besno urnostjo, da je prah napolnil celo sobo in okužil ves zrak. Po celi vasi se je razlegalo petje in vriskanje ter vabilo radovedne vaščane, da so pohajali okoli hiše in gledali skozi okna na veselo društvo.

Vse je rajalo, vse se veselilo, samo nevesta Anička je bila tiha in otožna, kakor da bi se ne vršila vsa ta slavnost le zavoljo nje. Anička je bila dvajsetletno dekle, bolehave zunajnosti, bledega suhotnega obraza, a lepih modrih oči. Ne meneč se za šale svatov je sedela nemo poleg polpijanega ženina, ki se je le tupatam obrnil nanjo s kako ne posebno ugajeno besedo. Ni se čutila zadovoljne in zoprno ji je bilo vse to vrvenje in vpitje. S studom je opazovala mater, ki se je vrtela s fanti kakor dvajsetletno dekle in uganjala šale. Svatje so se smejali, Anički pa so silile solze v oči. Nikdar še ni videla matere tako obnašati se, kakor danes in zarudevala je in se

sramovala.

Ozrla se je na ženina, kakor bi iskala pomoči pri njem. Kakšna izprememba. Njegov sicer tako lep obraz bil je ves zabuhel od pijače. Nič več ni govoril pametno, gledal je taščo, neprestano ji napival in se smejal njenim šalam.

Aničko je zamrzelo in solze so ji stopile v oči.

Zrak je postajal vedno slabejši. Prah se je vlekel kakor v oblakih po sobi, legal ji na prsa in jo silil h kašlju. Neznosen ji je postal smrad razlitega vina in tobakovega dima. In vrhutega še ta razposajen kričeč materin smeh, ki je bil kakor nož za njeno srce. Vstala je od mize in odšla na vrt, da bi se nadihala svežega zraka in ne videla teh zoprnih zabav.

Otožno je bilo njeno srce in neka plašnost se je je lotevala, ki si je ni vedela razložiti. Vsedla se je na klop in plakala. Kako rada bi bila videla, da bi se že končala ta zoprna svatba. Ali bi ne bil lepši začetek zakonskega življenja, če bi bila sama z možem in materjo? Sedeli bi za mizo in se razgovarjali. Sedaj pa rajajo tu tuji ljudje, in so zmešali materi pamet in opijanili moža. Ah, mati, štiridesetletna ženska in se obuaša, da mora zarudevati njena lastna hči. Seveda vino jo je obnorelo, da pozablja na spodobnost. In kakšen

je ženin. Boji se ga pogledati in vendar ga tako ljubi in je tako hrepenela postati žena njegova. Ko bi še živel njen oče. Drugače bi se svatovalo, ker je bil pameten mož in srečnejši bi bil ta dan zanj.

Solnce je polagoma zašlo. Iz vaških lin se je oglasil zvon in milo donel čez širno cvetočo ravan. Pobožno je sklenila roke Anička in molila za očeta.

Molitev jo je pomirila in ji vzbudila veselejše misli v srcu. Čemu jokati, jela se je tolažiti. Samo danes je tako, jutri se začne novo življenje. Mati bo, kakor vedno, resna in pametna, mož trezen in prijazen. Skupaj bodo šli na polje in delali pridno, zvečer pa se povesele brez tujih nepoklicanih ljudi v radovoljnem domačem pogovoru. In tako bo veselo dan na dan in sreča bo vladala v hiši. Pozneje morda dobi dete. Oh to bo veselje in še večja ljubezen jo bo družila z možem.

Vesele misli so jo obšle. Potolažena si je obrisala solze in se odpravila v sobo. Ali komaj je odprla vrata, obstala je kakor okamenela.

Mati je plesala z ženinom. Tesno sta se oklepala drug drugega in omahovala vsled preobilo zaužitega vina. Svatje so se krohotali nad tem prizorom.

„Ta dva bi skupaj spadala“, menil je pijani sosed.

„Kako se ga drži“, dejal je drugi

Anička je zarudela in solze sramu in žalosti so ji stopile v oči. Zbežala je na vrt in se vsedla na klop. To je bilo preveč, tega ni moglo prenesti njeno mlado čisto srce. Tako ostuden, sramoten se ji je zdel ta prizor, da se je sramovala sama pred seboj. Nentolažljivo je plakala in gorke solze so ji tekale po blede razburjenem licu. Pomislila je, kako sta se oklepala in nekaj kakor ljubosumnost se je dvignilo v njenem srcu. Vendar zamorila je takoj to misel, zakaj nji se je zdelo nemogoče, da bi imela mati z možem lastne hčere kake namene. Preveč je spoštovala mater in ni si mogla misliti kaj takega od nje. In tudi mož se ji je zdel predober, predokritosrčen in prepošten. Ne, to ne, vino jih je razgrela in v pijanosti naredi človek marsikaj nesposobnega. Jutri, ko se strezneta, se bode sramovala in bode jima težko. Ali pozabiti ni mogla tega prizora, neprestano je videla mater v rokah svojega moža in njih omahujoč pijan ples. Jeze in sramote je jokala, kakor majhno dete. Najrajše bi bila šla notri in zapodila svate, ki ji tako kalijo srečo prvega zakonskega dne. Zatisnila si je nesa, da bi ne slišala krika iz sobe ter si želela miru in tišine.

Dalje prihodnjič.

tijske šole v Št. Jurju ob Juž. žel. z uvedbo pouka o vinarstvu in stavi deželni zboru primerne predloge.

V Gradcu, dne 30. sept. 1909.

Dr. Vekoslav Kukovec.

Interpelacija

poslanca dr. V. Kukovca na visoki deželni odbor v zadevi poslovanja zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem v Gradcu.

Dežela Štajerska daje glasom proračunov zvezi kmetijskih zadrug na Štajerskem s sedežem v Gradcu vsako leto okroglo 12.000 K prispevkov za vzdrževanje uradništva in ustanavljanje in pospeševanje kmetijskih zadrug. Prošnje jednake Zadružne Zveze s sedežem v Celju za prispevke so se doslej zmiraj odklonile. Iz tega sledi, da bi vsaj graška zveza morala z ozirom na prispevke dežele delovati v povzdigo domačega kmetijstva. Letošnje leto je ta zveza pokapila od raznih velikih vinskih spekulativ in velikih posestnikov velike množine vina za svojo zalogo v Gradcu. Ko je prosila vinarska zadruga v Središču, naj deželna zveza prevzame njeno vino, dobila je odgovor, da v Gradcu nimajo uporabe za vina kmetovalcev te kmetijske zadruge. Pospeševanje kmetijskega združništva to gotovo ni. — Visoki deželni odbor bi moral strogo zahtevati, da se deželni prispevki porabijo v pospeševanje domačega kmetijstva in ne spekulativov.

Zato si dovolim na visoki deželni odbor vprašanje:

Ali je pripravljen tozadevno poslovanje od dežele podpirane zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem v Gradcu strogo nadzorovati in potrebno ukreniti, da bode zveza šla v prvi vrsti kmetijskim zadrugam na roko in ne spekulantom?

Gradec, dne 12. oktobra 1909.

Dr. V. Kukovec.

Iz političnega sveta.

Štajerski deželni zbor.

Seja 6. okt.: Socijaldemokratski poslanec Horvatek je utemeljeval svoj predlog, naj se vlado pozove, da predloži drž. zboru postavni načrt, po katerem ima prevzeti država vse stroške za ljudske in meščanske šole. Govornik je izvajal, da si je država pridržala vso oblast nad šolstvom in da ima pri današnjih razmerah od šolstva tudi največ koristi. Zaso naj še prevzame tudi stroške za ljudsko in meščansko šolstvo, posebno ker grozi že mnogim revnejšim občinam vsled visokih izdatkov za šolstvo gospodarski propad. Pomisleki, da bi utegnili šola potem postati še bolj klerikalna kakor je itak že, so prazni. Za predlog so glasovali le socialisti in Slovenci, vsed česar je predlog propadel. Nemški nacionalci so izjavili, da iz narodnih in naprednih (!) ozirov niso mogli glasovati za predlog, potem pa tudi ne iz gospodarskih ozirov, ker bi potem morala vzdrževati šolstvo „pasivnih“ dežel na škodo nemških davkoplačevalcev. Naš deželni proračun sicer jasno kaže, da Štajersko ni ravno ena najaktivnejših dežel. — Posl. Tergravl je utemeljeval slovenski svoj predlog za podporo po toči oškodovanim posestnikom v celjskem okraju. Na koncu je prečital nemški predlog s prošnjo, da se odkaze finančnemu odseku. To se je z glasovi Slovencev, kršč. socialcev in veleposestnikov s 37 proti 35 nemško nacionalnim glasom tudi zgodilo.

Posl. dr. Jankovič je utemeljeval svoj predlog za 5 letno podaljšanje roka za povrnitev deželnih in državnih brezobrestnih posojil za nove nasade po vinogradih. Ubogim posest-

nikom naj bi se ta posojila sploh odpisala. Dr. Jankovič je govoril razun enega slovenskega stavka nemški. Predlog se je odkazal finančnemu odseku; objednem se je sprejel tudi predlog istega poslanca za izvolitev 15 članskega vinarskega odseka. Poslanec Pišek je utemeljeval svoj predlog za podporo laškemu okraju. — Tudi ta predlog se je odkazal finančnemu odseku.

Med poročili iz različnih odsekov je omenjati, da se je dovolila občini Bolehnečici 155 odstotna obč. doklada. V zadevi zveze rogaške železnice s Krapino je predlagal železniški odsek, naj bi se dalo tvrdki Gfrerer, Schoch in Grossmann, kot graditeljici rogaške lokalne železnice za znesek 47.800 K, katerega je tvrdka plačala za železniški projekt Grobelno — deželna meja prioriteten akcij; ta znesek se tvrdki izplača po otvoritvi nove železniške zveze s Krapino. — Na koncu se je dr. Verstovšek vložil slov. interpelacijo zaradi onesnaženja Pake vsled odpadkov Woschnaggove usnjarije v Šoštanju. Čital jo je sam slovenski; nemške nacionalce je pa slovenščina tako razburila, da so odšli iz dvorane z nemškimi klerikalci in veleposestniki vred. Po nekaterih spopadih je dež. glavar moral sejo zaradi nesklepčnosti zbornice zaključiti. A to po krivdi Nemcev kot večine samih! Vidi se, da se pri njih zagriženost pari z neumnostjo in nerodnostjo!

Deželni glavar Attems je „užaljen“ vsled takega postopanja Nemcev naznanil, da odstopi, češ da so Nemci naperili zgoraj opisano demonstracijo proti njemu. Ko so ga „prepričali“, da to ni res, je svoj odstop preklical, in za torek 12. tm. je zopet sklical sejo.

Seja 12. okt. Dr. Kukovec je vložil predlog, naj se ustanovi deželni kulturni svet (mesto sedajne kmetijske družbe) s slovenskim in nemškim oddelkom. Vložil je tudi slovensko interpelacijo zaradi poslovanja gospodarskega odseka pri graški „zvezi kmetijskih zadrug.“

Homatij na Ogrskem še vedno ni konec. Nova vlada še ni sestavljena. Vedno bolj se govori o tem, da bo ministerski predsednik nove vlade, ki bo samo dotlej, da se zvrše volitve, kak general.

Na Srbskem so proti kraljevi rodbini začeli nekateri rogoviliti. Hočejo, da bi Srbija postala ljudovlada. Morda bi bila potem res srečnejša.

Ruski car namerava vendarle iti v Italijo na obisk k italjanskemu kralju.

Državni zbor, ki je sklican na 20. tm., najbrž ne bo prišel do dela. Vsled skrajno krivičnega postopanja vlade in Nemcev proti Slovanom so osobito Čehi silno razburjeni in že vnaprej naznanjajo najstrožji odpor proti sedajni vladi, osobito ker so Nemci onemogočili delo češkega deželnega zbora. Bienensthove vlade bo potemtakem menda kmalu konec. Čuje se, da bi zopet prišel na površje svoječasni ministerski predsednik Körber.

Spor ogrske vlade z rumunsko cerkvo se bode poravnal po uradnih obvestilih na sledeči način: Veronauk se bode rumunskim dijakom predaval madžarski le v srednjih šolah, na ljudskih šolah ostane rumunščina glede verouka še nadalje poučni jezik. S temi uradnimi vestmi pa hoče ogrska vlada svet le preslepiti; saj se v zadnjem sporu sploh ni šlo za ljudske, temveč za srednje šole. Samoobsebi umevno, da bode rumunska cerkev navzlic vsem grožnjam vlade vstrajala na svojem stališču.

Avstro-ogrške grožnje. Iz Belagrada poročajo, da je dobil avstro-

ogrski poslanik Forgač nalog naznani srbski vladi, da Avstro-ogrška tako dolgo ne stopi z njo v pogajanja glede trgovinske pogodbe, dokler ne bode „mira“ v Srbiji. (Mišljeno je, dokler se ne zatro protiaustrijske demonstracije zaradi aneksije Bosne in Hercegovine).

Položaj v Aziji postaja za Russe vedno neugodnejši. Japonci se vedno bolj približujejo ruski meji in njihovi bojni nameni so vsak dan očitnejši. Japonci in Kitajci ne grade samo železnice proti mandžurski meji, ki imajo očitno namen, da služijo ob času vojne za prevažanje moštva in drugega vojnega materiala, ampak grade sedaj tudi železnice proti Mongoliji in puščavi Gobi, da bi morali Rusi v slučaju vojske braniti tudi ta del meje. Rusko časopisje je vsed tega zelo vznemirjeno.

Kaznovani laški razgrajalci Ob priliki premestitve slovenskega učitelječa iz Kopra v Gorico so nekateri laški vročekrvneži razgrajali. Policija jih je sedaj 20 obsodila v 48 urni do 14 dnevni zapor, proti nekaterim je pa uvedena sodnijska preiskava.

Mir v Afriki? Poroča se iz Marokanskega, da so se nekatera Kabylska plemena že brezpogojno podvrgla Špancem.

V Kranjskem deželnem zboru, kjer imajo klerikalci večino, je prišlo v sejah minolih dni do hudih spopadov med klerikalci in naprednjaki. Klerikalci so v nasprotju z rzsodbo upravnega sodišča razveljavili mandata dveh naprednih poslancev, vsled česar je prišlo do hrupne obstrukcije na strani naprednih poslancev. Ti obstrukcijo z govori in predlogi itd. še nadaljujejo. Klerikalci se kar penijo jeze.

Nerednosti na Srbskem. V srbski železniški upravi so prišli velikemu poverjenju pri naročilih lokomotiv in vozov na sled. Neka belgijska tovarna je pošiljala mesto novih stare in pa take stroje, katere so druge železniške uprave zavrnile, v Srbijo. Železniška uprava je vedela za to, a ni ničesar rekla. Doslej se je dognalo, da znaša oškodovanje srbske države okrog 1 milijon kron. Uvedla se je stroga preiskava.

V koroškem deželnem zboru so si nemški nacionalci malo ohladili prevročo nemško kri v seji — minole srede. Sprejel se je predlog, da deželni zbor „protestira“ proti imenu Celovec za nemški Klagenfurt in pa, da se za Koroško ne smejo izdati dvojezični vozni listki. Čudne prikazni ti nemški rogovileži!

Predlog za uvoz žive živine iz Srbije in Črne gore je stavil v dalmatinskem dež. zboru posl. Vuković z željo, da ga deželni odbor priporoči osrednji vladi v uvaževanje.

o Belokranjska železnica. Znano je, da je doživela politika slovenskih klerikalcev zadnja leta v „novem“ državnem zboru žalosten fijas. Brez resničnega poznanja ljudskih potreb, dasi se imenujejo „ljudska“ stranka, so lastnim volilcem zadajali udarec za udarcem. Jeden najtežjih je bilo gotovo izdajstvo slov. klerikalcev pri sklepanju ogrske nagodbe. Da bi pokrili težke rane, katere je dobilo vsled te nagodbe naše vinogradništvo in naša živinoreja, so vpili, da so pridobili belokranjsko železnico. Namigovali so celo prav jazno tudi nam Štajercem, češ soteljska železnica in železnica preko Slov. goric sta le še vprašanje časa! Koliko so se trudili, da bi prepričali inteligentnejše volilce o tem „sijajnem“ svojem uspehu? Ljubljancanom so obljubovali povzdigo prometa in zaslužka v njihovem mestu, Belokranjem istotako! No, le prehitro pa se je zvedelo, da Madžari nočejo v železnično zvezo

Kranjske z Dalmacijo preko hrvatskega ozemlja privoliti in takrat je vzrotil „Slovenec“ ter napadal Madžare, katerim so se dali speljati z drugimi vred tudi slov. klerikalce na led, češ, da so oni krivi, da te železnice ne bo! Pred kratkim se je norčeval nek član splitske trg. zbornice v „Obzoru“, da bode pač treba upeljati čez hrvaško ozemlje promet z zrakoplovi! Pa železnica se radi odpora Madžarov le ni gradila — in volilci so postajali nevoljni. Trebalo je tedaj najti krivca! In kaj je naravnejše, kakor da se obdolži slov. „liberalca“? To je „Slovenec“ tudi točno storil. Na prvi strani piše zadnjo soboto, da slovenskih liberalcev sploh ni in da so brez vsakega političnega pomena, na 5. pa že ve povedati, da so liberalci prodali belokranjsko železnico. Komu? Seveda Bilinjskemu... Torej isti liberalci, ki jih ni in ki so „politični mrličji“ lahko prodajo in uničijo vse velikanske uspehe klerikalne stranke na Slovenskem! — Isti liberalci, ki nimajo na Dunaju nobenega upliva, ki so „brez zob“, kakor se je nedavno tega izrazil „Slovenec“, imajo torej toliko moči, da prekrizajo vse klerikalne načrte in obljube? Dasi veljajo vendar na Dunaju klerikalci za edine predstavitelje slovenskega naroda — se vendar prebrisani Bilinjski raje ozira na naprednjake ko na nje! Ne, ljubi klerikalni bratje, tega vašega neuspeha ne prevzamejo slovenski „liberalci“ na svoje rame, to juho bodele že kot „edino merodajna stranka na Slovenskem“ posrebeli sami. Veselilo bi nas sicer, če bodele sedaj storili svojo dolžnost, dasi bi jo že morali pred dvema letoma, ko se je šlo za nagodbo — pa oprostite nam že, klerikalni poštenjaki, ako vam prav nič ne verjamemo. Ako pa je Bilinjski res izdal za to železnico namenjen denar za druge namene, kar pa ni prav verjetno, potem pa ga bodele že vedeli kaznovati, saj ste vsemogočni v državi! Želimo vam mnogo uspehov navzlic prijateljstvu s poljskimi klerikalci, čijih somišljenik je Bilinjski!

v Španska vojna pri Melilli.

Po uradnih podatkih španskega finančnega ministra stane španska armada pri Melilli državo vsak dan 1 mil. pezeta. — Francoski listi hudo napadajo Španijo zaradi poročila, da misli zasesti večjo maročansko pokrajino in zahtevajo, da Francija protestira.

v Srbski vojni minister general Živković, je zaradi slabega zdravja odstopil. Zadel ga je kap.

Beležke.

Na slovenskem Štajerskem je nastavljenih kot živinozdravniki 12 Nemcev in 6 Slovencev. V ptujskem, ljutomerskem, mariborskem in konjiškem sploh ni slovenskega živinozdravnika. V deželnih toplicah v Rog. Slatini je nastavljenih 7 uradnikov: sami Nemci. Tudi na Dobrni je vodja toplic Nemec. To vse v zahvalo za to, da Slovani tam puščajo stotisoče kron denarja na leto. Dalje med oskrbniki 5 spodnještajerskih deželnih bolnišnic je — 1 Slovenec. Uradništvo povsod z 1 ali par izjemami nemško. Boljše plačanih mest Slovenec sploh ne dobi. Oskrbnika na deželnih hiralnicah v Vojniku in Ptuj sta Nemca. Na vino-rejski šoli v Mariboru so učitelji sami Nemci, istotako na deželnih meščanskih šolah v Celju in Radgoni. — In Nemci še tožijo, da je preveč — slovenskih uradnikov! Farizeji in hinavci!

z Iz narodne šole. Imenovani so za učitelje (učiteljice): za Sv. Barbaro v Haložah Josip Čenčič od ravno tam, za Zidani most Josip Valenčič iz Celja, za ekspozituro v Lokavcu Ciril Vertovec od ravno tam, za Doberno Vekoslav Bučar od Sv. Lov-

renca na Dr. polju. V začasni pokoj stopi v Petrovčah Josip Mithans in Antonija Valenčič.

„Štajere“ in — nemška šola. Zadnjič smo povedali, da sili „Štajerc“ slovenske otroke v nemške šole le za to, da se navzamejo tam nemškega duha in postanejo pozneje nemškutarji. Mi gotovo nismo zoper učenje nemškega jezika ali mi smo zoper pošiljanje slovenskih otrok v popolnoma nemške šole, ker uspešen pouk more se vršiti le na podlagi materinega jezika! Le pogledjmo si otroke slovenskih starišev v naših mestih in trgih, kjer so radi pomanjkanja slovenskih šol stariši prisiljeni pošiljati otroke v nemške šole. Žalostna posledica tega je, da otroci takih starišev po dovršeni šoli ne znajo slovenski, stariši pa ne nemški! Tako je pred kratkim neka slovenska žena šla s svojimi otroci, ki so hodili v mestu v nemško šolo, na deželo obiskat svoje stariše. In stari oče in stara mati nista mogla s svojimi vnuki se razumiti, ker so vnuki znali samo nemški!! Ali ni to dovolj žalostno?! Stari oče ne zna nemški, vnuk pa ne slovenski! Stari oče je trd Slovenec, vnuk pa že hoče biti Nemec!! To so sadovi nemške šole! Smešno je torej, ako „Štajerc“ trdi, da Nemci nočejo nikogar ponemčiti; seveda nas starih ljudi ne bodo ponemčili, zato pa se je vrgel nemški „šulferajn“ z vso silo na našo mladino in službo peklenškega rabeljna opravlja mu pri tem delu nemškutarski „Štajerc“, ki kriči na vse grlo, da naj gredo slovenski otroci v nemške šole! Ali ste slišali kedaj, ljudje božji, da je poslal nemec svoje nemške otroke v slovenske šole, da bi se naučili slovenski? Nikoli! Vsak narod, ki se hoče vzdržati in ne poginiti mora svoje otroke vzgajati v materinem jeziku!

Od nekod. V domačo faro je prišel duhovnik, katerega že 15 let ni bilo doma, ker služi nekje na Hrvaškem. Kakor je to navada, se je najprej oglasil pri domačem g. župniku, katerega je seveda izpraševal po tej in oni družini, po tem in onem znancu. In župnik mu je vse po vrsti lepo razložil. Tistega, ki piha v njegov rog, tistega je pohvalil, kdor pa se ni uklanjal njegovi komandi tako kakor je on hotel, tega je počrnil, da je „leberalec“. Ubogi duhovnik, ki ni več poznal sedanjih razmer v svoji rojstni fari, je ubogal domačega župnika in „leberalcev“ se je izogibal kakor smrtnega greha ali strupenega gada. Toda prišla je nedelja. Ta duhovnik je služil sv. mašo in glej čudč! Vsi tisti, katere je župnik opisal kot strašne „leberalce“, so bili pri pridigi in pri sv. maši. To je začelo gospodu iti po glavi in si je mislil: „Kaj, ko bi me župnik nafarijal“. Zato je šel drugi dan obiskavat tudi leberalcev, da se do konca prepriča o teh ljudeh. Ves zadovoljen se vrne zvečer v farovž. Tam pove župniku, kje in pri kom je bil danes na obisku. Župnik se je tako razjezil, da bi „skoraj zaklel“, ali duhovnik mu reče z mirnim glasom: „Jaz ne vem, kaj vi mislite o teh ljudeh? Kakšni so to liberalci? V nedeljo hodijo k sv. maši in pridigi, doma sem jih videl moliti, ko so prižgali luč in ko je zazvonilo pri cerkvi, na steni imajo križ in svete podobe, kaj pa hočete, kaki so to liberalci?“ Župnika pa je bilo sram, da bi povedal, zakaj sovraži te svoje farane, čeravno je hvalil pijance in še hujše grešnike, ker trobijo v njegov rog. Zato je utihnil — oni duhovnik pa je vsaki dan obiskoval „grešne liberalce“ in je spoznal, da so prav dobri kristjani, ki nimajo drugega „greha“ na sebi kakor tega, da nočejo plesati po župnikovi komandi, ker imajo svojo glavo in znajo razločevati, kaj je prav in

ni prav za duhovnika. — Ta resnična dogodba pa nam daje dosti premišljevanja, predragi farani. Odkritosrčno rečem, da je politika vzrok nesrečnim preprirom v fari. Če ne voliš tako, kakor ti reče župnik, si „liberalec“, — nepošten človek. Če pa voliš z njim, si lahko največji grešnik, pa te bo hvalil. Dozdaj sem si vedno mislil, da je greh sploh jednak, naj ga napravi Poncijaš ali Pilatuš. Toda prepričal sem se, da to ni vse eno. — Neki strasten klerikalec je na primer vkradel gosko in je bil zato sodnijsko kaznovan, župnik pa ga je hvalil rekoč: „da je skrben človek.“ Če pa pošten kristjan ne voli raznih Ozmecev in Meškov in Trglavov, ker ve, da niso zmožni, da bi v Gradcu branili koristi slovenskih kmetov, potem je tak človek najhujši na svetu. On je liberalec, brezverec, antikrist in bogve kaj še vse. Tako je, predragi moji! Toda ne dajmo se vstrašiti. Spolnujmo svoje dolžnosti, in molimo za — **dobre duhovnike** — ki se ne bodo vmešavali v nesrečno politiko, ampak bodo storili le to, kar jim velewa njihov poklic. Potem bode zopet mir v naši fari. — Starec, ki si je že mnogo skusil na svetu.

Potres. V petek 8. t. m. je bil na celém jugu naše države močen potres. Čutili smo ga posebno tudi na Spod. Štajerskem. Najhujši pa je bil potres krog Lasinje v dolini Kolpe na Hrvatskem, kjer je razrušenih več poslopij.

Na političnem shodu v Bekštanju na Koroškem je govoril celovški odvetnik dr. Brejc o vzrokih žalostnega političnega položaja koroških Slovencev v državi in deželi. Našel jih je v — slovenskem „liberalizmu“. Za to svojo zares izvirno iznajdbo zasluži dr. Brejc patent. — V resnici so največja nesreča za slovenski narod na Koroškem ljudje kakor je Brejc, ki se najprej z njegovim denarjem obogatijo, potem pa ga iz osebne častihlepnosti hujskajo in razdvajajo.

Grozí se baje s smrtjo dr. Benkoviču in dr. Vrstovšku radi rabe slovenščine v deželnem zboru. Iz Dunaja sta ta dva vrla slovenska moža dobila dopisnice take vsebine, kakor trdijo klerikalni listi. Mogoče je kaj na tem, kajti sedaj si klerikalci ne upajo več slovensko goveriti v Gradcu. Neverojetno pa je, da bi bile karte z Dunaja, kajti tam imajo slovenski klerikalci same udane prijatelje. Da li ni morda to samo renomiranje z njihovim slovenstvom in volja, jih prikazati kot mučenike?

u Derganc o Ajstrihu in Vošnjaku. Pred kratkim je razlagal celjski mestni ekonom Hrvat Derganc v železniškem kupeju politično modrost ljudi svoje vrste. Nek sopotnik ga je vprašal, kdo bi bil po njegovem mnenju boljši poslanec, Aistrich ali Woschnagg? Derganc mu je odgovoril: Seveda Aistrich. Woschnagg je politično čisto nezrel; pa kaj pomaga? On je „macher“ v Šoštanju, zato ga moramo držati! Lep kompliment, kaj, g. Woschnagg! Celjski Nemci pa imajo itak sedaj priliko, da kandidirajo zmožnejšega Aistricha.

z Kranjski vzgledi. „Grazer Tagblatt“ piše k nasilnemu postopanju klerikalcev v kranjskem dežel. zboru: „Slovenec se bode v štajerskem dežel. nem zboru več ko enkrat spomnilo na ljubljanske dogodke, ako se bodo pri toževali nad nasilstvom in se izigravali za poklicane varhe poslovnega reda in parlamentarnih šeg.“ Resnično, oni, ki sam proti lastnim rojakom ne pozna drugega kot nasilstvo in — paragrafe, ne more zahtevati pravice in kulturalnosti od tujca.

z Zaradi rabe slovenščine pri spodnještajerskih okr. glavarstvih so

posredovali pri namestitvi poslanci Kmečke zveze, poroča „Straža.“ Dobro, priporočamo pa posl. dr. Benkoviču, naj se poslužuje tudi on slovenščine v dopisih okr. glavarstvom!

o Sadna razstava v Gradcu. — Zveza gosp. zadrug na Štajerskem je priredila ob priliki jesenskega sejma v Gradcu v jako okusno okrašenih prostorih tudi razstavo sadja. Dasi letos sadje ni posebno dobro obrodilo, je bila udeležba vendar jako povoljna in se je tudi razstavljeno sadje odlikovalo po svoji vzorni lepoti. Občinstvo se je tudi za to razstavo vidno zanimalo, kajti bili so dotični prostori vkljub jako nengodnemu vremenu ves čas prenapolnjeni obiskovalcev iz vseh krajev naše dežele. Največ sadja so razstavili sadjarji na Zgornjem in Sr. Štajerskem. Spodnještajerskega sadja sicer ni bilo toliko, vendar se je pa isto v marsikaterem oziru jako odlikovalo. Ker so največ sadja razstavili Nemci, so tudi isti prejeli največ odlikovanj. Od Slovencev se je odlikoval za razstavljeno sadje Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirju. Jasno je pa tudi ta razstava dokazala, kako izborno lepo sadje v naši deželi zori in kolike zasluge vseh tistih, ki to tako imenitno stroko kmetijstva vsestransko pospešujejo. Ravno tako nas je ta razstava tudi prepričala, da naša zemlja in naše obnebe sadjarstvu silno ugajata. Delajmo torej neumorno in z dobrim premislekom za razvoj in povzdigo tako važnega sadjarstva in bodimo uverjeni, da si bode naše sadje v prav kratkem času v svetovni sadni trgovini pridobilo največjo veljavo, kar bode nam vsem v čast, nam in poznim našim potomcem pa v neizmerno korist!

Celjski okraj.

z Iz Gaberja. Vinska trgatev Ciril in Metodove podružnice za Gaberje se je v nedeljo prav izborno obnesla. Gaberskih zavednih Slovencev kakor tudi z bližnje okolice se je nabralo veliko število, tako da smo s ponosom uvideli, kako se naši domači ljudje zanimajo za slovenske prireditve, za kar jim vsa pohvala in čast! Ravno Gaberje so za mesto Celje tisti kraj, na kojega se v bodočnosti lahko veliko računa ter bi bila toraj marsikateraga, ki smo ga v nedeljo v svoji sredini pogrešali, sveta dolžnost, da bi vsaj pri slovenskih prireditvah prihitel med nas in bi s tem gaberskim nemčurjem pokazal, da so Gaberje slovenska tla, kjer smo gospodarji mi Slovenci.

d Odvetniški izpit je napravil v Gradcu g. dr. Anton Božič, odv. kandidat v Celju. Naše iskrene častitke!

v Iz Laškega trga. Na tukajšnjem kolodvoru smo precej „nobel“, ne znamo slovenskega jezika. V nedeljo, 10. tm. je hotel oddati nekdo slovensko brzojavko. Službujoči uradnik pa je ni hotel sprejeti, češ, da ne razume slovenščine in torej tudi ne more sprejeti slovenske brzojavke namenjene v slovenski kraj! Pač lepa ta! Stranke se naj ravna po uradnikih in se naj dajo izzivati od njih. Radovedni smo samo, če počenjajo uradniki Južne žel. slične „kulantnosti“ na željo ali celo po naročilu železniške uprave, ali pa je to le njihov zasebni „šport“! Sicer pa, mera bo polna in posledice si naj pripišejo tisti, ki so jih zakrivali!

a Slepár v Celju. Te dni so prišli na celjskem kolodvoru sleparja, ki je gotovo samo od svoje dobre obrti živel. Bil je neki Šandor Bichler, 21 letni Madjar iz Budimpešte. Prišel je bil ob 6. uri zvečer v Petričkovo konditorijo na Velikem trgu in kupil nekaj malenkosti. Ko mu je blagajničarka dala iz desetkronskega bankovca 9 K, jo je mahoma opozoril na neko drugo stranko, da ji naj postreže. Blagajni-

čarka je šla, a Bichler je porabil to priložnost ter z bankovcem in kronami ušel. A to pot mu ni zneslo. Policija, koji so ga javili, ga je prišla, predno si je mogel poiskati drug delokrog.

a Prica & Kramar, nova slovenska trgovca z galanterijskim blagom in toaletnimi potrebščinami priporočamo slovenskemu občinstvu v mestu in okolici. Njuna dobro založena trgovina v novi posojilnični hiši na oglu Krožne in Graške ceste je že otvorena. Skrbimo za lastne trgovce!

a Za „Narodni sklad“ je daroval g. Martin Ocvirk, posestnik v Mali Pirešici zasluženi honorar pri Savinski posojilnici v Žalcu K 25'20. Vrlemu našemu somišljeniku iskrena zahvala!

a Iz Hrastnika. V tukajšnji Birtičevi gostilni je nastal 3. t. m. prepir radi povsem malenkostnega vzroka med rudarjem Stanislavom Bregarjem in rudarjem Leopoldom Pogačnikom. Tekom prepira je zabodel Pogačnik Bregarja nekočkrat v pljuča, da najbrž ne bode ukreval.

a Prodaja hiše v Celju. Bichlovo, prej Regulovo hišo na Ljubljanski cesti je s pekarijo vred kupil dobernski Kürbisch.

a Star tat. Celjsko okrožno sodišče je sprejelo pod svojo streho nekoga bivšega orožnika Drevenškega, ki si je s tem preganjal dolgčas, da je praznil po cerkvah in gostilnah pušice in nabiralnike. Vlovili so ga na podstrežju gostilne „Deutsches Haus“ v Šoštanju. Pri sebi je imel 20 K.

Kmetijsko bralno društvo v Ložnici pri Žalcu priredi veliko vinsko trgatev v nedeljo dne 17. oktobra v gostilni gospoda Franca Jošt ob 4. uri popoldne. Na vsporedu: Razni smešni prizori, kakor kraja in licitacija grozdja. Godba izborna. — Vstopnina 20 vin. — Osebna vabila se ne bodo razpošiljala. Ker je čisti dobiček namenjen za društveno knjižnico, vabi vse cenjene rodoljube k prav obilni udeležbi uljudno odbor.

o Iz Vranskega. G. Ivan Blatnik p. d. Cere, gostilničar na Ločici je izročil krajnemu šolskemu svetu na Vranskem v prid šolske knjižnice vsoto 87 kron kot dobiček veselice dne 3. t. m., za kateri dar se krajni šolski svet javno zahvaljuje gostilničarju in občinstvu. Schaur, načelnik.

z Mladeniški shod. V nedeljo, dne 10. t. m. vršil se je v Št. Pavlu v prostorih g. Fr. Vedenika prav dobro obiskan mladeniški shod. V navdušenih govorih so spodbujali mnogoštevilno zbrano šentpavelsko mladino k mladeniški organizaciji mladeniči Andrej Oset iz Št. Jurja, Gorišek Štefan iz Griž, Puncer Viktor iz Št. Jurja in Roter Jakob iz Petrovč. Govori teh mladeničev so vzbudili popolnoma dovoljen odmev. Koncem zborovanja se je takoj osnoval krepek osnovalen pododbor, ki obstoji iz nastopnih mladeničev in mladenk: Potočnik Ivan, predsednik; Vasle Janez, tajnik; gđc. Vedenik Marica, podpreds.; Potočnik Marija, blag.; Čobal Antonija, Strojanshek Marija, Lešnik Karel, Skok Ignac, Večaj Anton, Siter Rudolf, Kupec Jože, Drolc Matevž, Drolc Ivana, Rojnik Filip. Za sklad kraj. organizacije se je nabralo 8 K. Ker je ideja mladeniške organizacije zares vrla, osobito, ker je nje glavni program izobrazba mladeži — želeli ji je najboljših uspehov. Le tako naprej po tej potih! Na veselo svidenje dne 24. oktobra v Žalcu! Srčna hvala vrlim gg. govornikom!

o Iz Celja. Glasilo tukajšnjih septemberskih pretepačev naznanja, da sta z odloki najvišjega kakor deželnega sodišča oproščena mladi Derganc in pa neki Mehlsack, katera sta bila obsojena zaradi udeležbe pri lanskim septembarskih izgrediv. Radovedni smo

samo, zakaj se ni postopalo tako tudi v Ljubljani?

o **Celjski Sokol** priredi 14 listopada t. l. v Sokolskem domu v Gaberjih pri Celju „**Martinov večer**“ z obširnimi sporedom, na kar že sedaj opozarjamo.

o **Poročil** se je g. sodnik dr. Štefan Sagadin na Ptuju z gco Marico Vasić iz Celja.

o **Zaradi ljubega zakona.** Leta 1897 se je v Trbovljah omožila Neža Dečman z rudarjem Mihaelom Novakom. Nekaj let sta dobro vozila, a ko je prišel l. 1903 rudar Franc Levičnik k njima na stanovanje, je bil Novak vse, le mož ne. Levičnik ga je bil čisto nadomestil. Zakon je bil tako zamotan, da se ni več vedelo, kdo je pravi mož. Ker Novak polovičarstva ni maral, se je dal ločiti. Nežika in Levičnik sta pa srečno skupaj živela. Da bi se mogla zopet omožiti, si je ona preskrbela v Hrastniku potrebne papirje in oba sta odšla na Nemško, od tam pa v Ljubno ob Muri — pred altar. Sedaj sta oba zatožena radi dvojnega zakona. Trdita, da bi se ne bila vzela, a mislila sta, da je Novak v Ameriki, kamor je šel pozabljal svoje gorje, umrl.

z **Planinske vesti.** V Savinjskih planinah je doba za hribolazce zatvorjena. Največ obiskovalcev je bilo v Frischaufovem domu na Okrešlju, namreč 452, od katerih je bilo 328 Slovencev, 19 Čehov, 3 Hrvati in 102 Nemci; dan je bilo 77. Po planinskih društvih so razdeljeni: 135 članov S. P. D., 30 dijaških legitimacij S. P. D., 20 članov D. u. Ö. A. V., 4 Ö. T. K., 2 St. G. V., 1 Sud. G. V., 1 Club Alpino Fiumano. — V Kocbekovi koči pod Ojstrico je bilo 112 oseb in sicer: 83 Slovencev, 10 Čehov, 1 Hrvat in 29. Nemcev. Po društvih so bili: 33 S. P. D., 2. D. u. Ö. A. V., 1 Ö. T. K., 2 Touristenverein Naturfreunde, 25 z dijaškimi legitimacijami. — V spominski knjigi S. P. D. na Ojstrici je vpisanih 70 oseb, 25 S. P. D., 42 nečlanov, slov. in 3 Nemci — v nemški knjigi 42. — V Gornjegrajski koči na Menini je vpisanih 134 oseb, med temi 13 S. P. D., 1. D. u. Ö. A. V., drugi pa z legitimacijami in nečlani, med katerimi je všteto 26 šolarjev iz Bočne. — V Mozirski koči na Goltéh je bilo 68 oseb in sicer: 13 S. P. D., 3 D. u. Ö. A. V., 1 Hrvat, drugi nečlani. — V Lučki koči, ka se rabi samo za slabo vreme ali za odpočivanje, je vpisanih 13 oseb. Obisk Hausenbichlerjeve kočice na Mrzlici nam je še neznan.

Pri Piskerniku v Logarski dolini je v nemški koči vpisanih 296, mnogo se jih gotovo ni vpisalo.

V Solčavi je vpisanih pri gosp. Krist. Germel 275, pri g. H. Herle 229, v Lučah v gostilni pri Radulu 368. — Letos se je opazilo večje število turistov proti drugim letom, čeprav bi to število še bilo lahko mnogo višje, vsekakor pa slovenska turistika polagoma napreduje.

o **Iz Št. Jurja ob J. ž.** Dne 29. sept. zvečer so nepoznani mladi fantje popivali v Kinclovi restavraciji. Bili bi si radi veliko privoščili, pa gostilničarju g. Plaustnerju se je to zdelo sumljivo, ker jim je bilo poznati, da so brez cvenka. Med nje je zašel dobrosrčen kmet Karl Gradič iz Vrbnega ter jim plačal več litrov vina. Ker so pa videli, da ima „dobri“ človek denar, so ga upijani, ter mu že pri mizi nekaj „pihnili“ iz žepa. A ker se ni dalo naenkrat dosti, so ga z zvijačo pripravili, da se je šel z njimi ven metat, češ kdo bo bolj močen. Med tem pa so mu izmuznili nad 140 kron in izginili. Kmet je, opazivši nevhvaležnost, naznanil še isti večer zadevo orožni-

kom. Orožnika Žerjav in Černe sta se potrudila ter po dolgem zasledovanju in iskanju našla ptiče uzmoviče v gnezdu na neki parni. Bila sta delavca pri stavbi kmetijske šole. Ptička sta morala s pristriženimi peruti zraven strogih orožnikov v Celje pod ključ.

z **Iz Zidanega mosta.** Tu je umrl 7. t. m. dolgoletni ravnatelj tovarne za olje, Friderik Knina, po dolgi težki bolezni.

Izgubljeni frančiškan. Proti frančiškaniu patru Anzelm Murnu v Nazarjih bi se bila imela dne 27. sept. pred mariborsko porotno sodnijo vršiti glavna razprava zavoljo pregreška zoper varnost časti. Toda prebrisani Anzelm jo je nekam odkuril, da mu sodišče ni moglo izročiti vabila, vsled tega se obravnava ni mogla vršiti. Niti samostanski gvardijan niti kdo drug ni vedel povedati, kje se pater Anzelm nahaja. No, sv. Frančišek bi se v grobu obrnil, ko bi vedel, da imajo v Nazarskem samostanu že tako rahlo disciplino in prhli red, da niti samostanski predstojnik ne ve povedati, kje je njegov redovnik. Nikdo torej ni vedel za njega, tudi one ženske ne, s katerimi Anzelm rad občuje. Jedne so govorile, da jo je v Ameriko potegnil, druge so pravile, da je v kakem farovžu skrit, tretje so rekle, da je šel domov na Dolenjsko. Skratka: zgubil se je. Ko so pa v Mariboru porotne obravnave minile, glej ga, se je izgubljeni frančiškan prikazal. Zdaj mu namreč ni pretila nobena nevarnost več, kajti tožba se ne more prej obravnovati, dokler se porotniki zopet ne snidejo. Takrat bode sveda znovega potegnil, če se bode le dalo. Tožitelj pa naj gleda, kako je častikraji izpod peresa izgubljenega frančiškana težko priti na konec. Zviti frančiškan se tega bega prav nič ne sramuje. Zdaj pripoveduje svojim ovčicam smehljajočega obraza, da je bil na duhovnih vajah. Pater Anzelm hodi po različnih potih, ki v pravilih sv. Frančiška niso omenjeni. Tako n. pr. ni v teh pravilih, da smejo frančiškani gostilne obiskovati, hoditi po farah in občinah na volilno agitacijo, stikati po vaseh, če bi mogel koga vjeti zaradi prestopka volilne svobode, prirejati gledališke predstave in zabave, prirejati volilne shode, zabavati s šalo in dovtipi ženske ter jih prijetno dražiti, kaditi javno cigarete, ob volitvah z možnarji streljati, pisati po časopisih lažnjiva poročila ter krasti čast svojemu bližnjemu, potem pa se zaradi tega skrivati pred roko pravice, v spovedici govoriti z ženskami nespodobne reči itd. Ej pater Anzelm, tako se ne dela v duhu pravil sv. Frančiška. Tak frančiškan ni dober, temveč izgubljeni sin sv. Frančiška. Izgubljen Frančiškan se je torej zopet vrnil k svoji čredi. Daj Bog, da bi se vrnil tudi frančiškanskemu redu, naj bi slekel kuto starih navad ter oblekel kuto spokornega redovnika, naj bi z naprej živel le v samostanu po pravilih svojega redu v čast božjo in za izveščanje duš, da bi mu ne trebalo več bežati in se skrivati pred posvetno pravico v izmišljeni brlog duhovnih vaj.

Jaz.

c **Iz Prekope.** Umrl je vrl sovaščan in vnet pristaš napredne stranke posestnik Šlibar, p. dom. Adamc. Lahka mu zemljica!

c **Iz Kaplje pri Šent Jurju ob Taboru.** Šentjurska čukarija je obrodila sad takoj pri prvem ponočnem izletu. Ti, temo ljubeči ptiči Drča, Rančigaj in drugi so pokazali svojo čukarsko telovadno spretnost in zmožnost fantom iz Prekope in Čepelj. Ranili so štiri nečuke. Ednega fanta so tako obdelavali z noži in koli, da so mu izbili vse sprednje zobe ter ga še povrh smrtno nevarno ranili na glavi.

Glavni krivci-čuki pridejo v kletko. Stariši! Nikar ne puščajte svojih sinov zavajati v nepotrebna čukarska in druga društva, kjer duhovni zagrizenci samo le v hujskanju podučujejo vaše neizprijene sinove. Trboveljski kolesar, zabiležiti imaš prvi „slavni“ čin svoje „slavne“ čukarije.

Jud v krščanski občini občinski odbornik. Da se lahko zмага s podkupovanjem, žganjem in drugimi enakimi rečmi, to nam je pokazal pri občinskih volitvah za III razred v Jurklostru, dne 11. t. m. poljski jud „Jäckel“, ki si je na tak in enak način pridobil glasove ter prišel v občinski odbor. Neumljiyo se nam zdi, kako da so šli možje na limanice človeku, ki je pred par leti prišel v našo občino, imel mogoče prej kako šnopsarijo na Poljskem, in ta naj bi imel sedaj besedo v naši občini. Nikoli ne! Pojdi raje, „Jäckel“, s svojim štalmajstrom, Lippmanom nazaj v blaženo deželo izraelitsko, prodajat „vodko“ ne pa v naš občinski odbor. No veste kaj, posebne časti ne boste uživali, če bodo volitve veljavne; vzroka, da se ovržejo imamo dovolj, enega vratarja tako rabimo; do tega, da bi pri nas tempelj zidali, ne bo prišlo. Volilni boj je bil hud. Grajščinski hlapci so letali od volilca do volilca, prestregli vsakega, ki je šel na volišče, ter agitirali za svojega oskrbnika. Na ta način se mu je posrečilo, da je bil izvoljen. No če vse to pomislimo, gospod „Šnopsapotekar“, lahko sami izprevidite, da mora biti volitev ovrgljiva, ter konec vašega veselja in časti občinskega odbornika, kar tudi želi cela občina. Proč z judom, saj imamo svoje može.

Brežiški okraj.

Podsreda. Trgatev se je te dni pričela. Vино bo letos izborno, ker bode pozno trgatev. Toliko v znanje vsem vinskim kupcem, kojim kličemo: „Če hočete imeti zares izborno vino, le k nam po njega!“ — Kmet.

Podsreda. Naš ljubi mizar Zupan, ki bo baje vse „liberalce“ pobil in poklal, berači okoli naše mladine denar za neko muziko, ki je bila tu pri procesiji na Šentjanžovo nedeljo. Teli beračij smo mi že davno sili; če se že v cerkvi pobira vsak dan, bi nas vsaj zunaj cerkve imeli pri miru pustiti s svojo beračijo, od katere ni znano, ali se porabi denar za namen ali ne.

b **Podsreda.** Po naših gmajskih pašnikih prepevajo baje pastirji „lepo“ pesen o nekemu g. kaplanu. Gospod urednik, blagovolite jo v Vaš cenjeni list vsprejeti. Izjavljam pa že vnaprej, da sem zapisal to, kar se baje okrog govori; ne trdim torej, da je to tudi res. Evo:

1.
„Puselček“ in objem v mislih, da veš, ni vreden pol pipe tobaka. Misel je misel in drugega nič, i seveda, pasja dlaka.

2.
Daj punca, pridiva rajši skupaj enkrat, a kakó, hm, tristo zelenih? Tvoj ata debelo bi gledali te, ker opravkov nimaš nobenih.

3.
Drugače ni, veš kaj, veš kaj: tvoji mami in atu se zlaži, Pa reci, da greš na Brezje, na božjo pot in pobožen obraz pokaži.

4.
Tvoja mamica bodo prekrizali te, tvoj ata godrnjali. . . —

(Kaplan za-se):
„Še bolj bi, še bolj, če bi vedeli kam so pravzaprav tebe poslali!“

Tra-la-la-la-hop sa sa-sa.

Podsreda. Tukaj nekateri zagrizenci javno grozijo naprednjakom, da jih bodo postrelili, pobili ali celo v

noči v hiši napadli. Za taka pretenja imamo priče in smo proti krivcem storili tudi že primerne korake pri sodniji.

b **Dobova.** Osebni promet na žel. postaji je zelo živahen, in se odda marsikateri dan celo po 200 vozniških listkov. Samoobsebi umevno mora biti v to odločen prostor kot čakalnica; a ravno tako samoobsebi umevno bi moralo biti na postaji tudi neobhodno potrebno stranišče, ki ga pa nikjer ni najti. Tako se je zgodil slučaj, da je opravil popotnik svojo potrebo kar pred stanovanjem žel. čuvaja. Okr. glavarstvo, ki je sicer jako skrbno in ki bi tudi tu moralo imeti svoje oči, tega ne zapazi. Potem naj se pa še kedo čudi, če se nalezljive bolezni brez prestanka širijo med nami.

z **Iz Planine** V nedeljo 10. t. m. se je tukaj osnovala podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Po poučnem govoru g. Prekorška se je izvolil sledeči odbor: predsednik dr. Bogomir Skaza, namestnik in delegat za prihodnjo skupščino Val. Pulko, tajnica Milka Bračičeva, njen namestnik E. Križman, blagajnik Nik. Treffner, njegov namestnik Mih. Jazbinšek; kot odborniki pa: Jože Špan, Josipina Bezlajeva in Alojz Šmid. Želimo mladi podružnici krepke rasti in mnogo uspeha.

d **V Zdolah pri Brežicah** prizidavajo v svrhu pomnožitve razredov staro šolo. Za različna obrtniška dela potegovali so se naši slovenski obrtniki iz Brežic. Načelnik krajnega šolskega sveta v Zdolah, Pajdaš, znani stebel kmečke zveze ter s srebrnim križcem za „različne zasluge“ odlikovan, poveril je tesarsko in mizarsko delo našim najhujšim narodnim nasprotnikom Gabritschu ml. in Klobutscherju. Ne obsojamo v takih slučajih nezavednega kmeta, sramota pa je za človeka, ki se prišteva inteligenci, da napravi takšen naroden greh. Kmetje iz Zdol, vi boste plačevali stroške stavbe, pri kateri si bodo služili denar naši narodni nasprotniki, ki vas bodo v zahvalo pri prvi priložnosti ometavali z gnjilimi jajci.

b **Dobova.** Že zadnjič je nekdo omenil, kakšno središče je Dobova in kakšno bi lahko še bilo, zato ono še enkrat povdarjamo, posebno ker se pri nameravanem zidanju železnice Rogatec—Brežice omenja tudi Dobova, skozi katero naj bi tekla železnica. Marsikdo se povprašuje, čemu da se Dobovčani za to potegnejo in če bodo morebiti vozili bičevje iz „Jovsa.“ O tem se ne bomo prerekali in je na to najboljši odgovor nekega kmeta: „Kaj mislite, da se mi živimo samo od bičevja.“ — Izločeni smo bili dosedaj od vsakega hitrejšega prometa, tako da naši pridelki, ki bi se sicer dali vnovčiti, zastajajo doma. Zato tudi mnenje o nas, da nimamo kaj izvažati. Kdor pa je že kedaj opazoval ta kotichek Štajerske, ki je izvanredno rodovitna, a zanemarjen ravno vsled pomanjkanja prometa, si bo ustvaril o nas in našem kraju pravo mnenje. Naposled pa se bo moralo ozirati tudi na obljudenost in bi po našem tekla železnica skozi najbolj obljudne kraje. Zanimanje za nameravano progo je pri nas večje kot kje drugje, kar je znamenje, kako živo se čuti potreba zveze z zunanjim prometom. Svoje zahteve hočemo v kratkem natančneje utemeljiti.

Iz Olimjega. Čudno se morebiti komu zdi, da ni v časnikih nikdar nobenega dopisa iz Olimjega. Ja, kdo bi pa dal? Ali mar ti „olikani klerikalčki“? No, pa v kratkem bojo že kaj napisali naš „priljubljeni“ g. župnik, koliko so dobili bire — mošta od svojih ljubih faranov; seveda sedaj smo že „ljubi farani“, kadar je treba dati. Pa imajo tako fletuega „nosača“, da kamor pride

in ako ne dobi na prvo besedo, že začne groziti, da mu bo toča zabila in marsikateri mu kar dá, da se znebi sitneža. Le malokateri je toliko pogumen, da mu upa v obraz zavrniti: „Povej g. župniku, da on še ima starega vina, jaz ga pa nimam, naj me pusti pri miru.“ Drugi si pa misli: naj ga raje župnik pije, ko pa da bi mi toča zabila! Pa alkohol slabo vpliva na človeka, kakor ste sami pridigovali v podružnici pri sv. Filipu (ako se še spominjate) na lekšovo nedeljo. Lepo seveda ni bilo, ko ste na vse grlo na nas zakričali: „Kdo pa tako glasno govori?“ Ljudje so bili kakor osupnjeni in marsikateri je vzkliknil: Ne, to se pa ne spodobi, v cerkvi tako kričati.

Z družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo 520 K pri g. I. Volčanšek, gostilničarju na brežiškem kolo-dvoru ob priliki 60letnice občespos-tovanega dolgoletnega obč. odbornika občine Zakot. Pristréna hvala!

a Iz Brežice. Brežiški nemškutarji so začeli zopet izzivati. Pretečeni teden so napadli uslužbenci trgovine del Cott dva sokola iz trgovine g. Ferenčaka, ko sta se vračala mirno od telovadbe iz „Narodnega doma“ domov. V nedeljo je zopet učenec trgovca del Cott brez vsacega vzroka na javnem trgu oklo-futal najmlajšega učenca tvrdke Uršič in Lipej. Policija vseh teh napadov ne vidi, ozir. noče videti, posebno kar se tiče del Cottovih uslužbencev, ker imajo v filijalki g. del Cotta (pri Krajliču) baje izvrstno žganje. Kakor hijene pa prežijo brežiški policaji na Slovence, posebno kmečke fante, če bi se kateri malo oglasil in res da ni varno več v Brežicah po noči hoditi samemu brez orožja. Trgovca del Cott pa opomi-njamo na tisto dobo pred enim letom, ko so padali iz nebes neki listki s tremi križci. Vse, kar se je na svetu enkrat že zgodilo, se še zopet lahko ponovi in čeprav boli.

Slovenjegraški okraj.

Šmartno ob Paki. Tukajšnjemu dopisniku „Slov. Gospodarja“ klerikal-na žilica ne da miru, da se nebi med drugimi obregnil tudi ob mojo malen-kost, dasi mu ne dajem nikakega povoda. Ker pa mu je pojem „resnica“, kakor že javno znano, popolnoma tuj ter vsako tozadevno dokazovanje brez-uspešno, izrekam za vselej, da mu ne bodem v nadalje odgovarjal. — Val Weber, nadučitelj.

Z Slavnostna otvoritev klerikal-nega „Društvenega doma“ v Šmartnu pri Velenju je bila radi griže prepo-vedana.

Svinjina žrtev. V Remšniku sta stanovala pri nekem kmetu zakonca Forstner. Žena Terezija je zapustila 9. junija stanovanje in je šla na polje delat. Doma je ostala samo šestletna Lizika in njen enoletni bratec Ferdi-nand. Svoj čas smo že kratko počeli, da je bila Lizika šla iz hiše in da ni vrat zaprla, vsled česar je mogla priti v sobo svinja, ki je Ferdinanda tako zgrizla, da je umrl. Sedaj se je morala uboga mati zagovarjati pred sodiščem, a ker je ne zadene nikaka krivda, so splašeno ženo izpustili.

Ptujski okraj.

Sv. Janž na Dravskem polju. Cenjeni g. urednik, sprejmite iz peresa z vsemi težavami obloženega poljan-skega kmeta nekaj vrstic. — Jako me jo razveselilo, da ste priobčili v zad-njem času nekaj člankov iz našega kraja. Prav ste imeli, da ste pokrtačili malo naše „zvezarje“. Tako se imenu-jejo vsi tisti, katerih imena so bila objavljena v člankih iz našega kraja v štev. 42. in 44. „Narod. Lista“. Imajo seveda še nekaj pajda-

šev, ki iz nevednosti trobijo v njihov rog. Ti modri možje so s soglasovanjem par mladeničev na shodu „kmečke“ (?) zveze 29. avg. t. l. pod vplivom župnika Ozmeča in njegovega spremljevalca Cenčiča na komando našega župnika in občežnanega kaplana Agreža izrekli zaupnico deželnemu poslancu Ozmeču, ki še niti kihnil ni na korist šent-janškim kmetom. Ker nočem nobenemu delati krivice, povem takoj, da kmet, ki je sicer pristaš kmečke zveze, g. Rešek ni bil takrat z njimi; se je toliko spametoval, da ne igra takšnih komedij z njimi. Za „bev“ pride tudi „mev“; zato so istočasno našemu vzor-nemu drž. posl. dr. Ploju izrekli v potu svojega obraza skovano nezaupnico. „Zmaga je naša,“ je letelo sicer tiho od ust do ust peščice pristašev tako-imenovane kmečke zveze. Javno veseliti se niso upali; vsi od župnika do kmeta Kröpfla in želarja Ekarta so imeli slabo vest, ker niso prav postopali. Resnica pa pride na dan. — Zbrali so se dne 3. vinotoka t. l. možje, ki spoznavajo zasluge marljivo delujočega svojega državnega poslanca dr. Ploja in mu zaupajo, da boče tudi v naprej deloval za njihovo korist. Izrekli so mu na javnem shodu popolno zaupanje in zahvalo za delovanje v prid kmeč-kemu stanu. Kako hudo peče sedaj vest naše zvezarje! Med njimi pa je že prej imenovani kmet Kröpfl v posebnih škripcih. Zakaj pa? Meseca majnika je je imel tukaj sedanji poslanec Meško volilni shod. Takrat je naš odličen kristian Kröpfl rekel: „Mi bomo vo-lili tega kandidata in njegovega tova-riša Ozmeča, pa če nam tega ne bosta storila, kar mi želimo in sta nam obljubila, bomo jima zasnkali vrat, ko prideta med nas.“ Ker se boji, da bode moral svojo obljubo kot vzoren poštenjak izpolniti, ga to silno boli. — A naj se le potolaži, saj pri pri-staših kmečke zveze laž več velja, nego resnica.

Z Središke novice. Razpisano je mesto nadučitelja na 6 razrednici v 2. pl. razr. uvrščeni ljudski šoli v Sre-dišču. Prošnje do 10. novembra. — S 1. oktobrom je pričel ta poslovati tudi brzojavni urad. — Poročil se je v ne-deljo g. Ant. Irgolič, železn. uradnik v Št. Vidu nad Ljubljano z gospodično Roziko Majcenovič, dosedaj učiteljico pri Vel. Nedelji.

Z Pogorela je minulo sredo v Ve-ličanah pos. Skrinjarju hiša in gospo-darska poslopja. Ker so sedaj skoro vsi poljski pridelki pod streho, je škoda precejšnja.

u Od Sv. Lovrenca v Slov. Gor. V ponedeljek je zgorela viničarija grofa Herbersteina v Juršincih. Štiri-letni otrok viničarja Ribiča je v ne-nayzočnosti starišev zakuril vlistnjaku, vsled česar je zgorela hiša in mlajši otrok, ki še ni bil shodil.

u Od Sv. Urbana pri Ptuj. — Zadnje dni septembra sta odnesla vi-ničarska fanta Franc in Janez Satler iz Vinterovec iz gostilne pod vejo Franca Horvata v Placarju svoto 150 kron in sta odšla z denarjem na Nem-ško. Na zvit način sta bila prišla do hišnih ključev in odprla prav po ta-tinsko omaro.

u Od sv. Marjete niže Ptuja. — Dne 29. septembra zvečer okoli 1/2 12 ure dopolnoči so pri Sv. Marjeti niže Ptuja priložastili neznani fantalini v Gajovce in so brez povoda ustrelili tihega mladeniča Fr. Preloga, 18 let starega. Pravi se z gotovostjo, da je morilec neki fant iz Borovec.

a Iz Žetal. Da naj država prev-zame vsaj polovico vseh šolskih stroš-kov od dežele in občin, je sklenil so-glasno krajni šolski svet v Žetalah pri Rogatcu v seji dne 10. t. m. Enaka sklepa sta tudi že storile občine Do-

brina in Čermožiše, ki pripadate k žetalskemu šolskemu okolišu. Dotične prošnje so bodo poslale na naučno ministerstvo in kateremu državnemu poslancu. — Dne 17. t. m. v nedeljo ob 3. uri popoldne se vrši poučno zbo-rovanje, „Kmetijskega in bral. društva v Žetalah“ po sledečem sporedu: 1. Volitev enega odbornika. 2. Sadjarstvo. Predava g. S. Sekirnik, nadučitelj v Gaberju. 3. Travništvo. Govori g. M. Sotošek, nadučitelj v Žetalah. 4. Slu-čajnosti.

Sv. Bolfenk p. Središču. V petek, dne 8. t. m. se je tukaj ob 11. uri predpoldne začutil precej močen potres v smeri od severa proti jugu. Slikarji, ki so ravno slikali našo cerkev so prestrašeno splezali z odra ter odbežali iz cerkve. Ta teden se boče pri nas začela občna bratev. Vreme je bilo zadnje dni precej neugodno, starega vina je še mnogo na razpolago.

o Iz Žetal. Trta je pri nas iz-borno obrodila. Prihodnji teden začnemo z branjem. Mošt vsebuje 15—20 stopinj sladkorja. Vrste trt imamo samo naj-boljše kakor: rizling, šipon, silvanec, burgundec itd. Kakovost vina presega isto dosedanjih letin. Cene so primerne. Torej, kupci pozor!

Mariborski okraj.

o Iz Slovenske Bistrice. Tukaj so zaprli rodi ropa, ki je bil izvršen na poti iz Gornje Bistrice v mesto na dveh učencih trgovca Pinterja, dva fanta, Tramška in Raba. Sumi se, da sta ona dva odvezla dečkoma denar.

o Iz Maribora. Pri Wolframu v Gosposki ulici so vlomili predpretečeno noč neznani zlikovci in so ukradli iz blagajne 40 kron denarja. Storilec, naj-brže je bil samo eden, je moral biti dobro znan z razmerami, ker je odprl trojna vrata z vetrihom, predno je prišel v trgovino z mirodijami. Šele v jutro, ob 7. so odkrili tatvino.

a Iz Sv. Lenarta v Slov. gor. Dne 10. vinotoka je umrla v Radehovi pri Sv. Lenartu gospa Ivana Lešnik žena župana in krčmarja gosp. Jurija Lešnika. Podarila je novorojenki luč življenja, sama pa je par ur pozneje izdihnila. Z žalostjo bode napolnila ta vest vsacega, ki je poznal to vestno, vedno veselo ženko. Gospodu Lešniku našo iskreno sožalje!

z Iz Maribora. Nepreviden lovec je gotovo Zoichter z grada Hausam-pacher pri Hočah. V četrtek je šel iz Razvanja proti gradu in je pri tem držal puško gori za cev, da mu je slu-žila za palico. Ne ve se kako, a go-tovo je, da se mu je petelin nekje za-del, vsled česar se je puška izprožila in se je zaril ves naboj v njegov desni kolček in drobovino. Nemudoma so po-zvali iz Maribora zdravnika, ki pa je mogel dognati le smrtonosne rane.

Ljutomerski okraj.

Od Sv. Juriju ob Ščavnici. V noči na 7. t. m. so vdrlí tatovi v trgo-vino Josipa Farkaša. Roparji so strli izločno okno in so vse blago vzeli. Ko so še hoteli priti v trgovino, so jih prestrašili in odgnali s puškami trgovec, poštar in zdravnik dr. Kreft. Tatovi so pobegnili in so pometali med potom več reči proč. Sum je na mlatiču Rei-serju, ki ga je orožništvo že prijelo. Njegova tovariša, brata Neubauer od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, sta pa ušla in šla dalje z namenom, da umorita prvega človeka, ki ga srečata, samo, da dobita denarja. V Janžeko-vičevi gostilni sta povpraševala, če je gostilničar doma, sicer bi bila oropala njegovo ženo. Ker se jima pa ta na-mera ni posrečila, sta šla še dalje proti Radincem, kjer sta razparala in ubila Ploja, ki je nosil kruh za peka Nedoka. Vse je videl neki mlinar, ki

je zločinca orožništvu natančno opisal Radinskemu in šentjurskemu orožništvu gre zasluga, da sta prišla nesrečna brata tako hitro pod ključ.

z Malanedelja. Vinska trgatev, ki jo je v nedeljo 10. t. m. priredil tam-buraški zbor našega bralnega društva, se je v kljub skrajno slabemu vremenu prav dobro obnesla. Mladim delavnim fantom, ki vodijo bralno društvo in so si ustvarili tako imeniten tamburaški zbor, želimo le: mnogo uspehov pri na-daljnem delu.

z Za Ciril-Metodovo družbo se je nabralo v veseli družbi o priliki vinske trgatev pri g. Kosiju pri Malinedelji 287 K.

d Novi sodnik v Ljutomeru. Vče-rajšnja „W. Z.“ objavlja imenovanje sodnika dr. Fr. Biceka v Metliki za okr. sodnika v Ljutomeru.

Trgatev v severnem delu Ljuto-merskih goric bo ta teden končana. Ljudje so bili prisiljeni k trgatvi, ker je grozdje vsled vednega deževja gnilo.

o Iz Radgone. Raznašalca kapel-skega peka Nedoka je v četrtek nekdo v Radincih, ko je za nekaj deset kron kruha razprodal, napadel in umoril. Zločinec je revežu razparal trebuh, da so začela siliti črevesa na dan in je potem vrgel truplo v Muro. Našli so ga na neki plitvini v strugi.

Iz raznih slovanskih krajev.

Volitve na Goriškem. Minolo ne-deljo 10. tm. je volila skupina kmeč-kih občin. Prodrlo je 5 klerikalnih in 1 napreden kandidat. Eden klerikalec bo zmagal še pri ožji volitvi. Dozdaj je izvoljenih na Goriškem v sloven-skem delu dežele 8 klerikalcev in 1 naprednjak.

V Herneljah v Istri se je vršila 10. in 11. tm. sadna razstava.

u Iz Radgone. Ponesrečil se je na radgonskem kolodvoru železniški delavec Fitzko s tem, da mu je pri nalaganju vinskih sodov padel 360 kg težek sod na prsi in mu zdruzgotal ogrodje. Pravijo, da se je to zgodilo v naglici vsled priganjanja. Revež je umrl za vožnje v bolnišnico in zapusti ženo z več otroci.

o Iz Radgone. Čevljar Koželj iz Potrne je več v gostilni kakor doma. Pijan pride pozno po noči domu in razgraja nad vsem in vsakim, ki mu pride pred oči. V soboto je zopet prišel domu, kjer je napadel svojo pridno, spečo ženo, ter jo začel pretepavati in gnesti po prsih. Uboga žena je pre-strašena ušla v sami srajci k sosedu, dočim je surovi mož doma vse stolkel in potrl. — Zagovarjal se bo pred so-diščem.

z Otrok v škatli. V Krasnici pri Štrasburgu so našli na pokopališču, ko so izkopavali živo mejo, plitko pod zemljo škatljo, v kateri se je nahajalo truplo novorojenega otroka, zavito v pisano ruto. Mater iščejo.

a Redka starost. V Jurdanih pri Matuljah je umrla v sredo vdova Mag-dalena Budislovič, stara 104 leta. Njen mož je pred par leti umrl, tudi skoro 100 let star.

a Cerkveni roparji, ki so bili v noči na 17. julij vdrlí v stolno cerkev kopersko, in so potem ukradli mon-stranco v vrednosti 50.000 kron, pri-dejo sedaj pred porotno sodišče. Za-nimivo je, da je med temi 12 osebami igral glavno vlogo civilni geometer Norbedo, kojega so bili prej krščanski socijalci kandidirali v mestni svet. Pa še naj reče kdo, da ne peša vera, če še celo taki možje ropajo mostrance

u Slovensko moško učiteljske v Gorici je bilo otvorjeno brez vsake demonstracije od strani Lahov. Redni pouk je pričel čisto neovirano.

z Smrtna obsodba. Pri sedajšnjih porotni obravnavah je bil v Celovcu

tudi eden zločinec na smrt obsojen. 22 letni drvar Mosgan, ki je 14. avg. umoril starega kočarja Greinerja, boše končal na vislicah.

u Rodovitna trta. V Št. Jerneju na Dolenjskem so bili na Hudoklinovem vrtu spomladni pozabili odrezati 2 metra 20 cm dolgo mladico na trti „Izabeli“, ker se je bila zamešala v češpljine veje. Ta mladica je nastavila nenavadno veliko grozdja, tako, da nosi sedaj 131 lepo razvitih zrelih grozdov, kar je za tako dolgost mladice pač nekaj posebnega.

a Kočevski razbojnik pobegnil. Okrožno sodišče v Novem mestu je obsodilo Weinschrotta, Dürfelda in Janežiča, ker so po razbojniško razbili slovensko trgovino v Kočevju na več mesecev težke ječe. Mesto, da bi te nevarne ljudi držali pod ključem, pa so jih izpustili proti malenkostni kavciji. Weinschrotta so n. pr. pustili na prostih nogah za 300 kron kavcije. Sedaj pa je Weinschrott, ki je imel sedeti 5 mesecev in nastopiti vojaško službo, pobegnil čez mejo v Švico.

a Radi roba v smrt. Regina Milič, 22 letna dekle v Trstu, je našla pri svojem zaročniku robec, o katerem je mislila, da je od kake druge. — Kaj torej početi? V smrt! Šla je domu, zakurila s premogom in se je hotela zadušiti. Stariši so jo pa pravočasno rešili in jo spravili v bolnišnico.

o Vprašanje prestolonasledstva v Srbiji. Glasilo naprednjakov „Pravda“ objavlja uvodni članek, ki trdi, da ima Srbija sedaj dva prestolonaslednika, princa Jurija na podlagi ustavnega zakona in princa Aleksandra na podlagi kraljevega ukaza. Našteta se različne možnosti, ki bi utegnile nastopiti. Konečno pravi članek, da bi se v slučaju smrti ali odpovedi kralja Petra ustanovili dve stranki: ena za princa Aleksandra a druga za princa Jurija.

a Telefonska zveza Bosne z Avstrijo. S 1. jan. 1910 se otvori telefonična zveza Dunaja s Sarajevom.

d Krasen član človeške družbe je pa vseeno 17 letni brezposelni kotlar Aleksander Hammerle v Trstu. On ukrade vse, kar se ne drži zemlje in žebja, česar pa ne more ukrasti, razbije. Kljub svoji mladosti je bil že večkrat kaznovan. Te dni je v neki ulici iz gostilne ukradel pri belem dnevu stol in ga nesel zmagoslavno po ulicah. Sestra ga je zatožila, da z njim ni mogoče več izhajati in da ga naj spravijo nekam, da se popravi.

a Po domače! Na kolodvoru neke lokalne železnice na Hrvaškem je hotel strojevodja s seboj na mašino vzeti dve vreči krompirja, ali postajenačelnik mu tega ni hotel dovoliti. Moža sta se sprla, nazadnje pa še poprijela za sukne. Slednjič je strojevodja smel naložiti vsaj eno vrečo. Vlak se počasi odpelja. Pa ni daleč vozil. Ko se je strojevodja zdelo, da je postajenačelnik že odšel v krčmo v bližnjo vas, se lepo zopet z vlakom vrne in naloži še zaostalo drugo vrečo.

Gospodarski paberki.

Zlata pravila za pridobivanje mleka in za pravilno ravnanje z istim.

1. Skrbi za dober zrak v kravjem hlevu.
2. Skrbi v kravjem hlevu za največjo snažnost.
3. Ne krmi krav s pokvarjenimi krmili.
4. Nastiljaj zadostno in le z zdravim slamo ali nastiljem.
5. Ne shranjuj krmil v hlevu ali na vlažnih krajih oz. shrambah.
6. Snaži krave vsak dan redno.
7. Bolne krave molzi nazadnje, a mleka od njih ne dajaj v mlekarsko zadrugo.
8. Uporablaj za moljenje krav le zdravo in snažno oblečeno osebo.
9. Pred vsako molžo si umij roke.
10. Izmolzi vimena dobro. Popolno izmoljenje razvija vimena, pospešuje

naraščanje množine mleka in nazadnje mleko ima največ toščobe.

11. Ne izpraznjev vrčev in posode, ki je namenjena za odpravo oz. odpošiljanje mleka, nikdar v kravjem hlevu, ampak vedno na zračnem prostoru.

12. Precedi namolženo mleko takoj na zračnem kraju in je ohrani potem do odpošiljanja v zračnih in hladnih prostorih (ne v zadušljivih čumnatah, kletah itd.)

13. Ne zmešaj nikdar jutranjega in večernega mleka poprej, predno se ni vsako za sebe do dobrega ohladilo.

14. Če pošiljaš mleko zadrugi, pusti mlečne posode (vrče) stati odprte; pokrij jih le s čisto tančico (gaze); varuj jih nadalje pred mrazom in vročino.

15. Odpravljaj mleko na voz oz. na železnico le v dobro osnaženih, prezračenih in ne zarjavelih vrčih.

16. Skrbi vedno za snažno mlečno orodje in zlasti za snažno odpremno (transportno) posodo, kar je pač prav lahko mogoče doseči z neznatnimi stroški. Golide (molzniki, žehtarji) in vrči se morajo po vsaki uporabi takoj umiti z vročo sodaraztopino ali s primešanjem apnenega mleka od zunaj in od znotraj in se morajo potem še z vročo vodo večkrat pokrtati in sicer tako dolgo, da odteka voda čista in se med prsti ne čuti več mehka in gladka. Kadar so posode na naveden način osnažene, potem se jih postavi narobe, da se odtečejo, na kar se morajo na zračnem in vsakega duha prostem kraju prezračiti, ker smrdijo sicer po plesnjobi. Posode naj stojijo odprte do takrat, da se jih naliže.

17. Uporablaj molžno in mlečno posodo edino le za mleko in nikdar za donasanje vode ali podobne druge namene.

18. Ta pravila prečitaj tolikokrat, da jih znaš na pamet in se vedno strogo po njih ravnaš!

Tečaj za bonitiranje hmelja v Žalcu.

Hmeljarsko društvo v Žalcu je priredilo dne 26. t. m. tečaj za razsojevanje hmelja po svoji kakovosti. V to svrhu je prosilo družbino vodstvo d. kr. poljedelsko ministerstvo, da odpošlje zagovornika naših teženj pri vladi, hmeljarskega konzulenta, g. dr. Julija Olschowyja v Žalec. Poljedelsko ministerstvo je drage volje ustreglo navedeni prošnji. Imenovani dan se je zbralo v risalni dvorani tukajšnje obrtno-nadaljevalne šole čez 60 hmeljarjev, kateri so znanstvenemu, jako zanimivemu razpravljanju g. konzulenta sledili z največjo pazljivostjo. Po končanem, čez eno uro trajajočem govoru se je zahvalil predsednik hmeljarskega društva, g. dr. M. Bergmann gospodu zagovorniku za jako poučljivo podajanje, katero se bode itak še objavilo v slovenskem in nemškem jeziku v strokovnih in lokalnih časopisih. Na to je govoril društveni tajnik o načinu bonitiranja hmelja, kakoršnega se je vadil v tekočem letu meseca majnika v Norimberku ter rekel približno sledeče:

Vse prizadevanje hmeljarskega društva je šlo, gre in bode šlo na to, da ostane hmeljarstvo ohranjeno Savinčanom za vse čase kot najizdatnejši vir blagostanja.

Ako pa hočemo, da se nam ta srčna želja uresniči, moramo skrbeti za to, da bomo zanaprej pridelovali le najbolj fino blago. Kako se to doseže, smo objavili letos po časopisih in posebnih letakih, ktere smo razposlali v večjem številu vsem udom hmeljarskega društva, vsem občinam in šolskim vodstvom hmeljskega okoliša; razven tega smo hmeljarje pri vsaki priliki opozarjali na umno selekcijoniranje hmelja. Da bodo pa hmeljarji tudi zanesljivo vedeli razločevati fino blago od manj finega, se je priredil danes povodom razstave hmelja iz poskuševalnega nasada posebni tečaj, v katerem naj bi se hmeljarji praktično vadili v razsojevanju hmelja po njegovi dobroti in kakovosti.

Zanesljiva sposobnost, razločevati fino blago od manj finega, pride pa hmeljarju tudi pri prodaji prav. Mnogo je takih, kateri menijo, da je njihov najboljše in zahtevajo zanj pretirane cene; vsled tega se mnogokrat zgodi, da ga sploh prodati ne morejo, ali pa ga prodajo v najneugodnejšem času po prav nizki ceni. Pa tudi nasprotno se zgodi. Najlepše in najtežje blago

pride obilokrat za mal denar v kupčeve roke.

Tečaj za bonitiranje hmelja naj torej usposobi hmeljarje dobro blago zanesljivo razločevati od slabega. V to svrhu se priporoča tudi znanje najvažnejših vrst hmelja, kateri se sploh prideluje. To znanje pa je precej težavno in si ga more hmeljar pridobiti le potom nazornosti pri hmeljskih razstavah, kakoršno tudi hmeljarsko društvo vsako leto priredi; le škoda, da to razstavo obiskuje le 4 do 5% vseh spodnještajerskih hmeljarjev.

Predmet današnjega razmotrivanja je torej hmeljska kobula, ktero vsi predobro poznate in tudi tukajle narisano vidite. Pri bonitiranju ali razsojevanju teh kobul po kakovosti moramo gledati: a) na njeno obliko, b) na njeno dolgot, c) na njeno rast, d) na njene dele (vreteno z ovinki, listi, lupulin, plod oziroma zrna), e) na njen duh ali aroma, e) gledati je konečno tudi na to, ali so se kobule pravilno obrale, posušile in sortirale.

Podavatelj popiše potem posamezne kobuline dele, pokaže jih na pravi kobuli ter jih tudi nariše na tablo in nadaljuje:

Oblika kobule je ali okrogla, ali jajčasto okrogla ali podolgovato okrogla. Oblika finih hmeljev je vedno jajčasto okrogla, med tem ko so kobule manj finih hmeljev okrogle. Kobula postane podolgovato okrogla, ako ima rastlina preobilo živeža. Dolgot kobule znaša 2 1/2 — 3 cm. Vremenske razmere povzročujejo včasih, da se kobule ne morejo razviti in ostanejo majhne; zovemo jih »muhe«. Rast kobule naj bi bila prav gosta, to se pravi, ona naj bi imela pri normalni obliki in velikosti veliko število listov ali luskin. O kakovosti teh listov hočem pozneje govoriti. Sredi kobule imamo takozvano rebro, ktero hočemo imenovati vreteno in ktere se drže listi. Pri finem hmelju ima vreteno mnogo (od 9 do 13) po manj kot 4 mm dolgih, enakomerno debelih in dolgih ovinkov (Windungen), pri manj finem hmelju pa ima vreteno manj ovinkov, kateri so neenakomerni po dolgoti in debelosti. Vreteno finih hmeljev je enakomerno tanko, ono manj finih vrst pa je v sredi debelejša kot na koncih. O debelosti vretena se vsakokrat prepriča tudi kupec — kajti on stisne kobulo med prste in hoče otipati debelost vretena.

Tudi oblika ovinkov na vretenu je karakteristična in je pri finem hmelju enolična, pri divjem in manj finem hmelju pa raznolična in celo brezoblična. Pri češkem rdečem hmelju so ovinki skoro pravokotni, pri goldingu pa so topokotni. Vsakega ovinka se drže štirje ženski cveti, ktere pokrivajo listi; le-ti so različni po obliki in barvi. Bolj zeleni in na koncu ukončeni so krovni listi (Deckblätter), bolj blede zeleni, na koncih okrogli pa so prednji ali pravi listi (Vorblätter). Čim finejši je hmelj, tem manjša je razlika v barvi teh listov; pri navadnih in manj finih hmeljih pa se ta razlika oddaleči vidi. Krovni kakor tudi prednji listi naj bi bili tanki in drobno žilasti. Prednji listi so na koncu na znotraj zavijeni in so polni lupulina ali rumene moke. Največjega pomena je pa barva teh listov. Dasi barva nikakor ne kaže kakovosti hmelja, vendar je za kupca velevažna. Pri dozorelem hmelju so listi zlatozeleni, pri nedozorelem pa temnozeleni. Naši kupci pa iščejo sočnatostelno barvo — ne svitlozeleno — ne temnozeleno.

Za prednjimi listi se včasih najdejo neoplojena zrna ali pa oplojen plod; prva so nekaljiva in jih rastlina producira vsled probile množine živeža, drugi pa nastane vsled oplojenja po moškem cvetju divjega hmelja. Fini hmelji morajo biti brez zrn in brez ploda. Kakor vže povedano, nahaja se med listi lupulin ali moka; pri bonitiranju hmelja pride barva in množina lupulina v poštev. Barva naj bi bila svetlo (citronasto) rumena. Množina lupulina kaže takozvano »hmeljsko zrcalo«; le-to dobiš, ako kobulo z obema rokama precepiš in moko drgneš na beli papir. Čim več pade lupulina na papir, tem finejši je hmelj.

Največjega pomena pri bonitiranju hmelja je duh ali aroma. Fini hmelj ima pravi hmeljski duh; slabše vrste hmelja imajo duh ali po travi, po sadju, po jagodah, po česnu ali čebulu. Lupulin starega hmelja smrdi in ima duh po pokvarjenem siru.

Pri bonitiranju se upošteva vedno tudi obiranje, sušenje in sortiranje hmelja; o teh točkah pa se je govorilo in pisalo mnogo in ni potreba, da se tu o njih razpravlja.

Gospod tajnik je razložil na šolski tabli razpredelnico, ktera se rabi pri bonitiranju hmelja; za vse začetkoma navedene dele in lastnosti kobule se presodi določeno število pik ter zapiše v dotično predelce. Konečno se število pik sešteje in bonitiranje je končano. Pri razstavi hmelja v Berlinu 1908 prisodilo se je žateškemu hmelju 56 1/2 in savinskemu pa 54 1/2 pik. Praktično bonitiranje, ktero je imelo slediti ustnemu razpravljanju, se je vsled pomanjkanja časa in vsled utrujenosti poslušalcev — žalibog! — opustilo.

Gospod Julij Sadnik iz Št. Pavla se je zahvalil podavatelju v imenu navzočih za ves trudin prizadevanje.

Po izjavi podavatelja je društveno vodstvo drage volje pripravljeno prirejati enake tečaje tudi po drugih krajih našega okoliša — treba je le se zanj oglašati. Anton Petriček.

Sesanje ali napajanje telet.

Teleta lahko redimo na dva načina: 1. da ga pustimo sesati pri materi; 2. z napajanjem. Nobeden teh načinov nima kakih izrednih prednosti, temveč ima vsak svoje dobre in slabe strani ter imamo s pravilno porabo pri obeh načinih ugodne uspehe.

Če pustimo tele sesati, se isto rado dostikrat kar poleg krave priveže, da sesa po poljubnosti; ta način je manj priporočljiv, ker je prvi čas po porodu tele v nevarnosti, da ga krava pohodi in ker se krava zaradi teleta vedno po nepotrebnem vznemirja. Zato je boljše dati tele v ograjen prostor blizu krave, da ga ona vidi, v katerem je nepriviezano, ker je prosto gibanje za tele jako koristno. Prve dni se prsti tele po štirikrat, pozneje pa po trikrat na dan k materi v natančno določenih presledkih. Pri tem načinu imamo to dobro stran, da ni treba krave molziti in še-le potem mleka dajati teletu. Tele dobi mleko pravilne toplote, brez vsake nesnage, mleko je nepokvarjeno, kar je velikega pomena, da telečja driska ne more tako hitro nastopiti. Pri sesanju obdeluje tele kravje vime pravilno, vsled česar narašča množina mleka. V novjšem času se tudi in to s pravico, poklada veliko važnost na obdelovanje vimena, kakor je recimo Hegelundov način. Tele samo pa obdeluje vime z butanjem in valjanjem na najnaravnejši način. Dokler tele ne porabi samo vsega mleka, kakor je dostikrat to v prvih dneh po porodu običajno, mora se krava po sesanju, ali pa tudi že med sesanjem temeljito izmolziti, ker je v vimenu ostalo mleko v svojih posledicah škodljivo. — Navedene prednosti sesanja so gotovo pomenljive, osobito nekatere zaslužijo vso pozornost in važnost. Zato je tudi lahko razumljivo, da se drži večina živinorejcev tega načina odrejaanja telet.

Vendar pa imamo iz gospodarskega ozira škodo ali izgubo pri sesanju telet. Prvič se ne more teletu mahančno potrebne množine mleka odmeriti in je toraj lahko mogoče, da dobi premalo ali pa tudi preveč mleka. Druga napaka je prehitro odstavljanje teleta od sesanja. Živinorejcem je gotovo znano, kako se tele in tudi krava vsled odstavljanja vznemirja in razburja. Tele se, kakor se gospodarji radi izražajo, »joče« za kravo ali pravzaprav za vimenom več dni zaporedoma in konečni uspeh celega odstavljanja vkljub vsej skrbnosti je, da tele oslabi, se posuši in ostane dolgo časa brez vsake rasti in nadaljnega razvitka. Pravijo sicer, »mlečno meso« mora dol, toda to mnenje je popolnoma krivo, kajti pri pravilnem počasnem odstavljanju se teletu odvzeto mleko nadomešča z zmletim ovsom, oljnatimi tropinami in zato ne more izguba na teži telesa priti v poštev; vendar se vsled odstavljanja vkljub temu tele in s tem seveda tudi krava vznemirja, kar pa teletu ne doprinaša ravno očitne izgube. Kakor tele po materi, istotako je tudi krava za teletom več dni nemirna in razburjena; ona je malo in daje seveda tudi malo mleka. Vsled navedenih neugodnosti, ki so združene s sesanjem, se poslužuje v novjšem času mnogo živinorejcev napajanja telet. V tem slučaju se tele hitro po porodu spravi v gotov prostor, da ne pride s kravo nič več skupaj.

Kakor pri sesanju, ravno tako se mora tudi, če tele napajamo, prvo mleko dati teletu. To mleko je gosto, rumenkaste barve, ki povzroči, da se tele očisti. S tem mlekom se črevesa teleta nekako pripravijo za prebavo nadaljne hrane. Tele se napaja bodisi s posebno napajalno pripravo, ki ima zato nalašč prirejen sisek, podoben kravjemu sisku, ali pa se vzame kako ne preveč plitvo posodo ter se navadi tele, da sesa na prst. Na slednji način se hitro navadi, da začne piti kar samo iz posode brez porabe prsta. — Pri napajanju se lahko daje teletu natančno odmerjeno množino mleka. Dobiti mora dnevno šesti del od svoje telesne teže dobrega mleka, katero se mu daje v prvih dneh v štirih, pozneje pa v treh presledkih na dan. Če tehta recimo eno bolj slabotno tele takoj po rojstvu 30—60 kg, ima dobiti na dan 5—6 litrov mleka. Srednje močno tele tehta do 42 kg, zelo močno pa 50 kg in še več. Po tej teži je tudi določevati potrebno množino mleka. Kakor tele raste in postaja težje, je tudi množino mleka pomnoževati. Ko je tele staro štiri tedne, začeti mu je dajati dobrega mehkega sena, zmletega ovsa, zdrobljenih oljnatih tropin ali otrobov. Ono začne dano mu hrano vohati in lizati in se navadi kmalu, da jo začne počasi zvečiti in jesti. Potem mu je začeti od dozdajne množine mleka počasi nekoliko utrgovati, najlažje na ta način, da se mu daje potem do starosti šestih tednov mleko samo dvakrat na dan, od šestega tedna naprej pa samo enkrat na dan. Ko se tele enkrat na gori navedeno krmo privadi, potem se lahko z dajanjem mleka popolnoma preneha. To odstavljanje vrši se brez vsakega vznemirjenja teleta ali krave, tele ne izgubi pri pravilnem oskrbovanju nič na svoji teži in ne zaostane v rasti.

Da se pa navedene prednosti napajanja v resnici obnesejo, je potrebno, da se ravnamo po sledečih točkah:

1. Natančno določiti po teži teleta potrebno množino mleka,
2. Skrbeti povsod za skrajno čistoto.

3. Da se daje mleko v pravi toploti, t. j. v toploti, kakor bi ga tele dobilo, če bi sesalo kravo.

Na zadnji dve točki je v mnogih gospodarstvih paziti jako težko. Če pa ne držimo skrajne čistote, ali če ne dajemo mleka v potrebni toploti, lahko žbolé teleta na driski in vsled tega poginejo. — Kdor torej nima zanesljivih poslov, stori boljše, če pusti teleta sesati.

Koliko se pridelava vina v raznih državah? Povprečno se pridelava na leto v Italiji 41 milijonov hektolitrov, na Francoskem 39 milj. 900000 hl, na Španskem 16 milj. 600000 hl, v Avstro-Ogrski 4 milj. 800000 hl, v Nemčiji 2 milj. 300000 hl, na Ruskem 2 milj. 200000 hl.

Kateri narod je najbolj varčen? Med 100 osebami na Danskem jih je 51, ki dajejo svoje prihranke v hranilnice, na Norveškem 32, na Francoskem 29, na Angleškem 27, na Nizozemskem 26, v Italiji 20, v Avstriji 19, na Ogrskem 7, na Ruskem 3. Na vsakega prebivalca pride hranilnih vlog povprečno: na Danskem krog 410 K, na Pruskem 253 K, na Norveškem 210 K, v Avstriji 174 K, na Angleškem 115 K, na Francoskem 105 K, na Ogrskem 80 K, na Nizozemskem 73 K, v Italiji 72 K, na Ruskem 18 K.

Žalostne kmetijske razmere na Ogrskem. Našli smo statistiko ogrskega ministerstva glede ogrskega kmetijstva. Posnemamo ji sledeče: Na Ogrskem je

v zadnjih 30 letih padlo število samostojnih posestnikov za 180 tisoč, samo v zadnjih 10 letih za 48 tisoč. Število onih, ki so brez doma, je naraslo od l. 1890 do l. 1900 za 456 tisoč. — L. 1870. je bilo na Ogrskem 189 tisoč prodaj in dražb, l. 1903. pa 595 tisoč dražb. — L. 1903 so vknjižile zemljiške knjige na 350.492 posestev 718 milijonov kron. 3768 veleposestnikov ima na Ogrskem 18 milijonov oral zemlje, 1 milijon 664 tisoč srednjih in malih posestnikov 19 milijonov oral. Torej pride na enega bogataša — lenuha 4767 oral, na enega malega in srednjega kmeta pa — 7 oral. Krasne razmere!

Vnetje bezgavk. Vnetje bezgavk se naj prej ozdravi s počitkom v postelji, z mrzlimi obkladki okrog vratu, ki s flanelom pokriti, naj ostanejo 2 do 3 ure. Potem se vrat umije s hladno vodo in se ga zavije v volnen prt. Obkladki se dajo kakih trikrat po dne in po noči. Usta treba pridno izpirati (k vodi, ki se za to rabi, dodaj male citronovega soka) in pridno piti vodo. Trdih jedi ne uživaj, dokler vnetje ne mine. Vsak dan vzami vročo kopel za noge in skrbi, da boš šel dobro na blato. Priporočati je mlačne klistirje, 28° R $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ l, v svrhu čiščenja črev. Ta način je najboljši zoper difterijo. Seveda treba poklicati zdravnika.

Hmeljska letina, katere približno cenitev smo prinesli v štev. 39. „Nar. L.“ z dne 2 sept. tl., je daleč zaostala za to cenitvijo. Kolikor se po dozdej dovršeni hmeljski trgatvi da presoditi, bo letina sledeča:

	stot à 50 kg
Štajersko	22.000
Češko	88.000
Galicija	11.000
Moravsko	4.000
Zg. Avstrijsko	4.000
Ogrsko in Sedmograško	14.000
skupaj	143.000
Nemčija	145.000
Belgija	30.000
Francosko	20.000
Angleško	200.000
Amerika	310.000
Rusko	40.000
Avstralija	15.000

torej svetovna letina **903.000**. Lani je bila svetovna letina 1 mil. 900.000 stotov à 50 kg.

Razne novosti.

a Učitelj in svinjski pastir. Virjanske „Hrv. Nov.“ prinašajo sijajen primer, kako je danes na Hrvatskem bolje biti svinjski pastir nego učitelj. Stvar je resnična in jo tudi mi objavljamo, ker se tudi Sloveniji tako krasno poda:

Učitelj F. B. v D. M. občine Našice je kupil sedmero praseta. Ker v vasi še ni navedeno skupno pastirstvo, ki radi raztrošenosti pašnikov sploh ni možno, pase učiteljevo čredo pastir nekega kmeta. Ko je učitelj čez tri mesece svojo čredo prodal, pozove svojega pastirja, da mu plača.

— Koliko zahtevaš mesečno za komad, ker si pasel? — praša učitelj svinjarja.

— 35 krajcarjev, gospod — odgovori pastir.

Učitelj: Si li kedaj obiskoval šolo?

Pastir: Nisem, gospod!

— Pa vsaj znaš, koliko mesecev ima leto?

— Znam, gospod, dvanajst.

Vidiš, nadaljuje učitelj, ko bi ti čuval 100 svinj in za vsako dobil na mesec 35 krajcarjev, bi dobil na leto

za onih 100 komadov 420 goldinarjev. In vidiš, ti me pri vsaki besedi imenuješ gospoda. Jaz sem učitelj in čuvam in učim 150 otrok s temeljno plačo 400 goldinarjev. Po tvojem računu je torej boljše biti svinjski pastir ko učitelj.

o Dragocenosti v Mesini, ki so jih sedaj polagoma izkopali, se cenijo na 80.000.000 K. Obstajajo iz denarja, bankovcev in delnic. Oglasil se ni nikdo za to. Štirje oficirji stražijo dragocenosti, a baje nimajo dovolj vojakov.

a Po 20 letih pameten. Kipar Genito v Rimu, ki je bil 20 let blazen, je nenadoma zopet ozdravel. Podal se je v kraljevo palačo poklonit kraljici krasno figuro iz bronu, ki jo je napravil po svojem ozdravljenju. To je redek in medicinsko zanimiv pojav.

o Boj s tihotapci. — Iz Budve v Dalmaciji poročajo, da so pred dnevi poskušali Črnogorci vtihotapiti več volov na avstrijsko stran. Finančna straža jih je opazila in ko jih je pozvala, naj obstojijo, so oni večkrat ustrelili na njo. Financarji so odgovorili s streli in tihotapce pregnali. Zaplenjenih je več volov.

o Potresi v južni Italiji. Povsod v južni Italiji, seveda tudi krog opustošenih mest na Siciliji, so se pojavili 7. t. m. krog 1. ure popolnoči precej močni potresni sunki, ki so razburili ljudstvo, ki še ni pozabilo neizmerne zimskega straha.

o Vojvoda — slepar. Vojvoda Maqueda se je bil z neko tovarnarjevo hčerko v Madridu zaročil. Njeni starši so mu dali 22.000 frankov, da nakupi v Parizu nekaj potreščin. Sedaj ni ne vojvode, ne denarja, ne reči nazaj.

o Redko naključje. Bodočega leta 1810 se dogodi redko naključje, da pade veliki petek in praznik Marijinega oznanjenja na eden dan. To se je zgodilo zadnjikrat leta 1429, in oni dan so imenovali „veliki praznik“. Ker se veliki petek ne da preložiti, ne bode praznik Marijinega oznanjenja na 25. marca, ampak šele 4. aprila 1910.

z Orjaške hruške so razstavljene v Gradcu v Gosposki ulici pri tvrdki Viktor Bergmann. Najmanjša je 70 dekagramov težka, največja pa 90.

Slovenski napredni fantje in dekleta! V nedeljo dne 24. tm. vsi v Žalec na ustanovni občni zbor „Zveze napredne mladine.“ — Natančni vsprede shoda se objavi pravočasno.

Zadnji dopisi.

Bralno društvo v Gaberju priredi v nedeljo 24. t. m. v „Skalni kleti“ ob 4. uri popoldne vinsko trgatv.

u Murski Sokol v Ljutomeru priredi v dvorani g. Kukovca 17. okt. tl. ob 7. uri zvečer gledališko predstavo „Prvi“ (Burka v treh dejanjih.) — Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 vin, III. vrste 40 v, stojišča 20 vin. — Pred predstavo se vrši ustanovni občni zbor ženske Ciril-Metodove podružnice. Pride tudi g. Prekoršek iz Celja.

Ptujski Sokol priredi v soboto dne 16. tm. zvečer „Vinsko trgatv.“. Kakor vse kaže, bode to prijeten večer, ki nam bode nudil zdravega razvedrila in veliko zabave. Na razpolago bodo cenjenemu občinstvu vsi prostori

narodne gostilne g. Zupančiča. Plesateljstvo posebno opozarjamo na godbo na lok. — Torej vsi prijatelji „Sokola“, žlahtnega grozdja, plesa, dobre kapljice in puranovih oziroma gosjih beder v soboto zvečer k Zupančiču! — Vstopnina 50 v, začetek ob 8. uri.

Mariborski Sokol priredi dne 17. tm. v spodnjih prostorih „Narodnega doma“ vinsko trgatv. Začetek ob 5. uri pop. — Čisti dobiček je namenjen Sokolskemu domu v Mariboru.

u Plesne vaje Slov. trgovskega društva v Mariboru, se pričnajo v soboto dne 16. tm. ob 8. uri zvečer v dvorani Narodnega doma. Opozarjamo torej tem potom cenj. dame in gospode, ki se želijo plesnih vaj udeležiti, da se najpozneje do sobote zvečer prijavijo. Na poznejše prijave se ne bi moglo več ozirati, ker bi to vaje le motilo in zadržavalo. Opozarjamo tudi da se plesnih vaj smejo udeležiti le v spremstvu gardedame, pa kar se bode posebno strogo pazilo. — Plača se za celi tečaj K 6.— ki traja 2 mesca po 2 krat na teden ali pa po 50 v za večer. Priglasijo se sprejmejo pri gosp. trgovcih V. Berdajs in V. Weixl; pa tudi v soboto zvečer pri blagajni v plesni dvorani.

Zemljišče

ki se nahaja blizu železniške postaje kje na Hrvatskem, Kranjskem ali Štajerskem, se išče v najem za dalje časa. Prednost imajo ona, na kojih se nahaja mlin, žaga ali mlekarstvo. Vprašanja se naj pošljejo pod „Sigurnost 105“ na zavod za oglaševanje, K. Vranešević, Zagreb, Preradovićev trg 10. 250 3—1

PREPRIČAJTE SE

da dobite najcenejše in najboljše blago samo pri tvrdki:

FRANTIŠEK MEJDR
Platnarna na stroj
Ustí n. Orli. Hruvald 10 (Češko)

Barhenti, damasti, gradli, kanafasi, kretoni, cefti itd., vse po najnižji cenil. Lastna tovarna. Zahtevajte povsod **Novo platno** z narodnim kolekom komad 23 m za 16 kron franko.

Še eno malo novo

hišo

z vrtom v Zavodni pri Celju
tako prodam. 491 6-2

Vinko Kukovec
stavbni podjetnik.

Poštna hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan
razun nedelj in praznikov
od 8.—12. ure
dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

pet od sto (5%)

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.

Gostilničarji! Kaj je Anglež?

Anglež je izvrsten liker zdrav za želodec in vzbuja tek. Dobi se po nizki ceni v sodih od 25 l naprej. — Tudi pošljem vzorce na poskus brezplačno, da se lahko vsakdo prepriča.

Naslov: 347 3—1

M. STERMANN v Radgoni.

Žveplenokisli amoniak

= (amonijev sulfat) =

vsebuje 20,6 do 21 odstotkov dušika in ga je uporabljati kot gnojilo k vsaki rastlini. K ozimni je gnojiti že jeseni četrtino do tretjino vse množine, ostalo pa v zgodnji spomladi.

75 kg amonijevega sulfata učinkuje ravno toliko, kakor 100 kg čilkega solitra. Amonijev sulfat ne sprejme prsti, zabranjuje razne rastlinske bolezni, kakor n. pr. rja itd. in prepreči poleganje žita.

Dušik je v amonijevem sulfatu cenejši, kakor v čilskem solitru in v uporabljanje sulfata pomenja torej veliko prihranitev za kmetovalca.

Žveplenokisli amonijak, kakor vse vrste zajamčenih umetnih gnojil prodaja na veliko in malo

trgovina z železnino in poljedeljskimi stroji „MERKUR“

P. Majdič, Celje

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlija štiri krone.
2. Vitkov „Nucin“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Pozor slovenski trgovci!

V najem se odda ali prodaja ena dobro ideoča trgovina v lepem kraju na Spodnjem Štajerskem, v katerem prostoru se napravi lahko od 40—80.000 prometa. Kje, pove upravništvo „Narodnega lista“.

349 3—1

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje! 1 kg sivega, dobrega-puljenega 2 K, bolj šega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinnega, snež nobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K; najfinejši drsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za nengajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko.

S. Benisch, Deschenitz, št. 773, Šumava, Češko.

Vi

prihranite veliko denarja, ako nakupite za letošnjo jesen in zimo v **veletrgovski hiši, R. Stermecki, Celje**. Vzorci proti vrnitvi in pošiljatve čez 20 K franko. Posebno poceni je: 1 kos, 14 m, za 6 prtičev, debelega in najmočnejšega belega platna samo 16 K.

Anton Arčan

stavitelj mlinov in žag v Št. Jurju ob j. ž. se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih mlinov in žag najboljšega sistema — tudi za male vode. — Delo izdelujem solidno in po ceni. Na zahtevanje so spričevala na razpolago.

Loterijske številke.

Trst, 9. oktobra 1909: 48, 89, 2, 24, 63,
Linc, „ „ „ 28, 65, 6, 7, 19.

Zahtevajte Nar. list v gostilnah in kavarneh

Naprodaj ima

kreditna in stavbena zadruga „Lastni dom“ v Gaberju pri Celju (pisarna v Celju, Rotovške ulice št. 12) na svojem posestvu v Gaberju

25 lepih stavbišč.

Tam se dobi tudi potreben stavbeni kredit.

Trgovski učenec

iz poštene hiše, z dobrim šolskim spričevalom sprejme se takoj v trgovini z mešanim blagom

Florjan Gajšek
Loka pri Zusmu.

Darujte za Nar. sklad!

Ne zamudite ugodne prilike!

Po najnižjih cenah priporoča

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje izvrstne **grozdne mline** z obiralno pripravo, **stiskalnice, slamoreznice**, reporeznice, kakor vsakovrstne poljedelske stroje, **peči** vseh vrst, tudi za kurjavo z žaganjem, **štedilnike**, prenosne kotle, kotle za perilo in žganje. **Nepremočljive vozne plahče**, umetna gnojila vseh vrst.

V zalogi ima še nekaj mlatilnic, katere oddaja po posebno znižani ceni, da zaloge teh strojev popolnoma izprazni.

Nagrobne križe in svetilke v največji meri.

Novo ustanovljena trgovina papirja

Na debelo in na drobno

Ne ozirajte se na vsebino inserata

Solidna postrežba

temveč pridite

v trgovino s papirjem in pisalnim orodjem

GORIČAR & LESKOVŠER

v Celju, Graška ulica št. 7

Ceniki brezplačno na razpolago

492 2-1

Nc I. 129/9, 1

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

S sklepom c. kr. okrajnega sodišča v Rogatcu z dne 7. oktobra 1909, oprav. šte. Nc I. 129/9 dovoljena sodna dražba nekdanj Jos. Vinc. Krisperjevega posestva v Rogatcu se vrši dne

30. oktobra 1909

v Rogatcu h. št. 32 oziroma na licu mesta ob 9. uri zjutraj in se bo nadaljevala popoldne eventualno tudi drugi dan.

Celotna izklicna cena posestva je K 17.650.

Zemljišča se bodo prodajala v celoti oziroma po spodaj označenih skupinah ali pa tudi po parcelnih delih.

Izklicne cene posameznim skupinam so določene:

- I. Za hišo šte. 32 v Rogatcu z vrtom in gozdnim deležem K 8000.—
- II. Za travnike v Costah „ „ „ 2000.—
- III. Za gozd v Kerčah „ „ „ 150.—
- IV. Za gorico št. 111 (Weingartenhaus) s hlevom, pritiklinami in zraven spadajočimi gozdi, pašniki in travniki „ „ 6300.—

Ta skupina se bo prodajala tudi eventualno v podskupinah (3).

- V. Za travnike in pašnike v kat. obč. Nadole „ „ „ 1200.—

V dij 10% izklicne cene, po končani dražbi še nadaljnih 30% v roke sodnemu komisarju.

Prodajalci si pridržijo pravico v teku 8 dni po dražbenem naroku ponudke odobriti ali odkloniti.

Podrobni podatki so razvidni iz dražbenih pogojev na sodni deski v Rogatcu.

Jos. Vinc. Krisperjevi dediči.

Pozor! Predno si kupite uro, oglejte si moje veličansko zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budlik, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj in poštne prostō. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.